

AVAIN SÄÄSTÖPANKKI

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2019

Yritys- ja yhteisötunnus: 0179732-2
Postiosoite: Jääkärintie 60, 62420
KORTESJÄRVI
Käyntiosoite: Jääkärintie 60, 62420
Kortesjärvi
Kotipaikka: Kauhava

SISÄLLYSLUETTELO

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2019

Sisällys

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2019	1
Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä	1
Toimintaympäristö	2
Pankin liiketoiminta	4
Tulos	5
Tase	6
Vakavaraisuuden hallinta	10
Riskienhallinta	14
Hallinto ja henkilöstö	22
Yhteiskuntavastuu	25
Olelliset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen	25
Liiketoiminnan kehitys vuonna 2020	25
Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä	25
Tunnuslukujen laskentakaavat	25
Tilinpäätös	27
Avain Säästöpankin tuloslaskelma	27
Avain Säästöpankin tase	28
Avain Säästöpankin rahoituslaskelma	30
Liitetiedot	31
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	31
Rahoitusinstrumentit	32
Rahoitusvarat ja -velat	32
Alkuperäinen kirjaaminen	32
Rahoitusvarojen luokittelu ja luokittelun määrittely	32
Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjaaminen pois taseesta	34
Käyvän arvon määrittäminen	35
Arvon alentuminen	35
Suojauslaskenta ja johdannaisopimukset	37
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	38
Tilinpäätössiirtojen kertymä	38
Poistoero ja verotusperusteiset varaukset	38
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	39
Korkotuotot ja -kulut	39
Poistoperiaatteet	39
Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset	39
Verot	40
Rahavarat	40
Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	65
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	66
Tilinpäätösmerkintä	67

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2019

Avain Säästöpankki on itsenäinen säästöpankki, joka on perustettu vuonna 1902. Avain Säästöpankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään. Vuosi 2019 oli pankin 117. toimintavuosi. Pankki toimii Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan alueilla. Pankin asiakaskunnasta pääosa on yksityisasiakkaita ja pienyrityksiä.

Pankin asiakasmäärä oli tilikauden päättyessä yli 15 500. Pankilla on yhteensä 10 konttoria, jotka sijaitsevat Kortesjärvellä, Kalajoella, Kannuksessa, Kaustisella, Kokkolassa, Kälviällä, Raahessa, Sievissä, Toholammilla ja Ylivieskassa.

Avain Säästöpankin vuoden 2019 tilikauden tulos oli 1 647 403,73 euroa. Liikevoitto oli 0,3 % taseen vuosikeskiarvosta ja kulutuotto-suhde oli 76 %.

Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä

Avain Säästöpankki kuuluu Säästöpankkiryhmään ja Säästöpankkien yhteenliittymään. Pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä Säästöpankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä.

Säästöpankkien yhteenliittymään (jäljempänä myös ”Yhteenliittymä”) kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 20 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Koti Oy.

Tilikauden aikana toteutettiin 3 säästöpankkien välistä fuusiota. Kiikoisten Säästöpankki fuusioitui Huittisten Säästöpankkiin, Suomenniemen Säästöpankki fuusioitui Säästöpankki Optiaan ja Pyhärannan Säästöpankki Kalannin Säästöpankkiin. Fuusioiden seurauksena Säästöpankkien Yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään kuuluvien Säästöpankkien määrä väheni 23 pankista 20 pankkiin.

Säästöpankkiryhmä myi 1.4.2019 toteutuneessa kaupassa omistuksensa Oy Samlink Ab:ssa yhdessä muiden Samlinkin omistajatahojen kanssa Cognizant Technology Solutions Finland Oy:lle. Säästöpankkiryhmän omistusosuus Samlinkista ennen kauppaa oli 42 prosenttia.

Säästöpankkiryhmä solmi alkuvuonna 2019 sopimuksen Cognizantin kanssa uuden peruspankkijärjestelmän käyttöönotosta. Cognizant kehittää Säästöpankkiryhmälle yhdessä Oma Sp:n ja POP Pankki -ryhmän kanssa uuden peruspankkijärjestelmän, operoi sitä sekä tukee pankkeja niiden digitaalisen strategian toteutuksessa. Temenos T24 ja Temenos Payment Hub (TPH) -ohjelmistoihin perustuva uusi peruspankkijärjestelmä tulee tehostamaan pankkien prosesseja ja toimintaa tehden niistä myös kustannustehokkaampia muun muassa skaalautuvuutensa ansios-

ta. Näin Säästöpankkiryhmä pystyy jatkossa tarjoamaan uusia tuotteita ja palveluita aiempaa nopeammin ja kustannustehokkaammin ja parantaa asiakkaiden käyttökokemusta oli kyse sitten mobiili-, verkko- tai konttoreissa tarjottavista palveluista. Kyseessä on Säästöpankkiryhmän historian suurin investointi.

Säästöpankkiryhmän rakenteesta löytyy lisätietoa sivulta saastopankki.fi/saastopankkiryhma.

Toimintaympäristö

Globaali talousnäkyminen

Vuotta 2019 leimaa globaalien talouskasvun hidastuminen ja poliittisten riskien korkea taso. Kun maailmantalous kasvoi vuonna 2018 reilua 3,5 prosentin vauhtia, jäänee kasvu vuonna 2019 noin 3 prosenttiin. Tämä on noin puoli prosenttiyksikköä alle pitkän aikavälin keskiarvon. Kasvu siis hidastui selvästi, mutta taantumalta vältyttiin.

Jo alkuvuonna 2019 epävarmuus globaalien talouskasvun kehityksestä kasvoi ja suhdannenäkymä heikkeni. Erilaiset tulevaa talouskehitystä ennakoivat mittarit kääntyivät laskuun: yritysten luottamus globaalisti laski, koskien erityisesti teollisuutta. Palvelusektorilla näkymien heikkeneminen oli vähäisempää. Myös kuluttajat tulivat monessa maassa aiempaa varovaisemmaksi.

Samanaikaisesti epävarmuus Brexitin ja kauppasodan ympärillä velloi suurena, lisäten epäluottamusta tulevia talousnäkyksiä kohtaan. Loppukesästä Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen kauppasota laajeni ja lisääntynyt epävarmuus heijastui koko globaaliin talouteen. Mm. yritysten investoinnit ja maailmankauppa ovat olleet vaisuja.

Kesän jälkeen taantumapelot lisääntyivät merkittävästi ja perinteisenä taantumaindikaattorina pidetty korkokäyrä kääntyi hetkellisesti negatiiviseksi. Euroopassa etenkin Saksan taloustilanne heikkeni ja vuoden toisen neljänneksen kasvu painui jopa miinukselle.

Loppuvuotta kohden talouden näkymät kuitenkin hieman parantuivat. Luottamusindikaattorien lasku tasaantui ja korkokäyräkin kääntyi jälleen positiiviseksi. Pelätty taantuma ei toteutunutkaan, vaikka kasvu toki hidastui. Tätä kirjoitettaessa maailmantalouden tilanne on yhä hauras, vaikka tilastoissa onkin nähty tasaantumista.

Totuttuun tapaan keskuspankit toimivat jälleen aktiivisesti talouden piristäjinä. Sekä Euroopan että USA:n keskuspankit laskivat korkojaan ja lisäsivät arvopapereiden ostojaan vuonna 2019. Elvyttävän rahapolitiikan on mahdollistanut inflaation maltillinen taso. Myös Kiina toteutti erilaisia raha- ja finanssipoliittisia elvytystoimia. Keskuspankkien elvytys vaikutti osaltaan siihen, että osakemarkkinoiden tuotot olivat vuonna 2019 erinomaisia hidastuvasta talouskasvusta huolimatta.

Korkoympäristö

Euroalueen korkotaso on katsauskaudella säilynyt erittäin alhaisena. Lyhyet korot laskivat touko-elokuun aikana voimakkaasti nousten sitten loppuvuotta kohden. Pitkissä koroissa sen sijaan lasku oli jatkuvaa aina elokuulle, jonka jälkeen taso on noussut jääden kuitenkin selvästi alkuvuoden tason alle. Merkittävää muutosta tilanteeseen ei ole näköpiirissä johtuen euroalueen matalasta inflaatiosta.

Pankkitoiminnan korkokatteelle vallitseva latte kerkokäyrä luo haasteita maturiteettitransformaatiotulon vähäisyyden johdosta. Lisäksi regulatoriset vaateet (LCR, MREL) tuovat lisärasitetta. Lokakuun lopussa voimaanastunut EKP:n two tiering – talletuskorko-järjestelmä on kuitenkin hieman helpottanut negatiivisesta talletuskorosta tulevaa rasitetta. Myös velkainstrumenttien edulliset liikkeeseenlaskutasot tukkurahoitusmarkkinoilla ovat kompensoineet negatiivisen talletuskoron ja latteen korkokäyrän vaikutuksia.

Sijoitusmarkkinat

Vuosi 2019 oli sijoitusmarkkinoiden näkökulmasta erittäin hyvä. Lähes kaikki omaisuusluokat tuottivat positiivisesti. Alkuvuodesta nähty muutos sijoittajien riskinottohalukkuudessa lähti liikkeelle keskuspankkien rahapolitiikassa tapahtuneista muutoksista. Odotukset elvyttävän rahapolitiikan jatkumisesta nousivat merkittävästi. Vuoden aikana koettu epävarmuus kauppasodan uhkaan liittyvien riskien ja Brexit-neuvottelujen etenemisen osalta eivät kääntäneet positiivista kehitystä. Vuoden aikana pitkät korot laskivat sekä Yhdysvalloissa että Euroopassa. Tämä nosti valtionlainojen tuottoja. Matalien korkojen ympäristössä sijoittajien yritysainakysyntä kasvoi ja tämä osaltaan nosti yritysainojen tuottoja. Osakemarkkinoilla vuosi oli erittäin vahva. Osakekurssit nousivat kaikilla pääomamarkkinoilla.

Suomen taloustilanne

Globaalin talouden myötä, myös Suomessa talouden ennakoivat indikaattorit heikkenivät vuonna 2019. Yritysten luottamus laski kaikilla päätoimialoilla, mutta erityisesti teollisuudessa näkyvät heikkenivät nopeasti. Myös kuluttajien luottamus on jatkanut laskuaan, joskin laskua edeltävä lähtötaso oli ennätyskellisen korkea.

Ennakoivien indikaattorien laskusta huolimatta tilastot Suomen reaaliatalouden kehityksestä pysyivät yllättävän vahvoina vuonna 2019. Talouskasvu jopa kiihtyi syksyllä ja vuoden kolmannella neljänneksellä talous kasvoi 2,2 prosenttia vuodentakaisesta. Tilastot voivat toki edelleen revisioitua. Vienti kehittyi vielä varsin suotuisasti eikä maailmankaupan heikko vire vielä siirtynyt Suomeen. Palveluiden, erityisesti ICT-palveluiden, vienti on säilynyt hyvänä. Investoinnit sen sijaan hidastuivat selvästi viime vuodesta. Investointien kasvu jäi vaisuksi rakentamisen hidastumisen, mutta myös yritysten kone- ja laiteinvestointien vähäisyyden vuoksi.

Kotitalouksien tilanne pysyi vuonna 2019 vakaana. Vuonna 2018 nähty erinomaisen hyvä kehitys työmarkkinoilla tasaantui, mutta heikkenemistäkään ei nähty. Työttömyys pysyi suhteellisen vakaana reilussa 6,5 prosentissa ja työllisyysaste lipui hieman ylöspäin. Ansiotulojen kehitys oli suotuisaa ja matala inflaatio tuki osaltaan kotitalouksien ostovoimaa. Kotitalouksien säästämisaste kääntyi positiiviseksi useamman miinusvuoden jälkeen.

Asuntomarkkinat Suomessa

Asuntokauppa on yllättänyt tänä vuonna positiivisesti. Alkuvuoden kauppakehitys olisi ennakoitunut heikompaan vuotta. Käytettyjen asuntojen kauppajen määrä väheni tammi-huhtikuussa 1,4 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Toukokuusta alkaen kuitenkin käytettyjen asuntojen kauppa selkeästi vilkastui. Tähän kehitykseen vaikutti käytettyjen asuntojen tarjonnan lisääntyminen ja kysynnän sekä kiinnostuksen siirtyminen uudiskohteista käytettyihin asuntoihin. Tarjonnan lisääntyminen johtui siitä, että useat uudiskohteet valmistuivat ja niistä asunnon ostaneet laittoivat oman entisen kotinsa myyntiin. Syynä uudiskohdekysynnän laskuun oli asuntosijoittajien määrän väheneminen, hintataso sekä yleinen keskustelu mm. suurista taloyhtiölainoista. Omakotitalokauppa vilkastui kuluvana vuonna usean hiljaisemmän kauppavuoden jälkeen. Tämä johtui siitä, että omakotitalojen hinnat ovat usealla paikkakunnalla laskeneet viime vuosina, kun taas kerrostalohuoneistojen hinnat ovat nousseet. Lisätilan tarpeet moni on saanut tyydytettyä edullisemmin ostamalla omakotitalon. Markkinat eri maantieteellisillä alueilla ovat jatkaneet eriytymistään. Uusimaa ja muut suuret kaupungit, etenkin Turku, ovat edelleen kasvaneet, kun taas useilla muilla alueilla kuten Kainuussa, Kymenlaaksossa ja Etelä-Savossa on suunta ollut vastakkainen. Oheiseen polarisaatioon vaikuttaa vahvasti väkiluvun ja työllisten määrän kehitys. Käytettyjen asuntojen kauppamäärä kasvoi koko vuonna noin 4 prosenttia.

Sijoitusasuntokysynnän viime vuonna alkanut väheneminen on jatkunut koko vuoden ajan. Tämä johtuu vuokra-asuntojen tarjonnan vahvasta kasvusta ja jopa ylitarjonnasta useilla paikkakunnilla sekä muiden osakepohjaisten sijoitusinstrumenttien hyvästä arvonkehityksestä. Lisääntynyt vuokra-asuntojen tarjonta hillitsi vahvasti vuokratason nousua. Erityisesti asuntorahastojen

ostot ovat merkittävästi vähentyneet. Useat sijoittavat päättivät lisäksi myydä omistamiaan sijoitusasuntoja mikä näkyi pienten asuntojen lisääntyneenä tarjontana usealla paikkakunnalla. Näistä pienistä asunnoista on jo ylitarjontaa usealla paikkakunnalla, mikä on vaikuttanut myyntiaikojen pitenemiseen sekä hintojen nousun vähintään pysähtymiseen.

Uudisrakentaminen jatkui vahvana vielä kuluneena vuotena vähenevästä kysynnästä huolimatta. Rakennuslupien ja uusien kohteiden aloitusten määrät olivat jo selkeässä laskussa. Tämä enteilee rakennusliikkeiden lisääntyvää varovaisuutta. Tähän varovaisuuteen on vaikuttamassa uudisasuntojen sijoitusasuntokysynnän ja kuluttajien kysynnän väheneminen sekä julkinen keskustelu taloyhtiölainojen ehtojen kiristämisestä. Lisäksi hyvällä sijainnilla sijaitsevien tonttien tarjonnan vähäisyys vaikuttaa. Rakennusliikkeet panostavat nyt entistä enemmän korjausrakentamiseen. Kiinteistönvälittäjien tekemien uudisasuntokauppojen määrä laski noin 7 prosenttia. Vuonna 2019 ennustimme uudisasuntokauppojen määrän laskevan 10-20 prosenttia. Käytettyjen kerros- ja rivitaloasuntojen hinnat nousivat pääkaupunkiseudulla noin 2,1 prosenttia ja muualla Suomessa noin 1,5 prosenttia, eli hintojen nousussa eriytyminen väheni edelliseen vuoteen verrattuna.

Pankin liiketoiminta

Pankki keskittyi toimintasuunnitelmansa mukaisesti parantamaan kannattavuuttaan ja kasvattamaan asiakaskuntaansa liiketoimintalueellaan.

Avain Säästöpankki harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta että välittää yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät luotto-, sijoitus- ja vakuutus tuotteita.

Välitetyt luotot koostuvat SP-Kiinnitysluottopankki Oyj:n kiinnitysluotoista, joiden määrä vuoden 2019 lopussa oli 72 365 tuhatta euroa. Pankilla on jälleerahoitusvelvoite välittämiinsä kiinnitysluottoihin

Sijoitustuotteina pankin tuotevalikoimaan kuuluvat Sp-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimat sijoitusrahastot. Pankki tarjoaa asiakkailleen myös omaisuudenhoitopalvelua, jossa salkunhoitajana on Sp-Rahastoyhtiö Oy. Varainhoidossa olevien varojen määrä oli vuoden vaihteessa 5 810 tuhatta euroa. Lisäksi pankki tarjoaa asiakkailleen osakevälityspalveluja.

Vuoden lopussa asiakkailla oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 73 979 tuhatta euroa.

Pankin välittämät eläke-, säästö- ja henkivakuutus tuotteet tuottaa säästöpankkien omistama Sp-Henkivakuutus Oy, joka tarjoaa pankin asiakkaille nykyaikaisia ja eri tilanteisiin sopivia vakuutussäästämisen tuotteita. Pankki välittää myös Suomen Vahinkovakuutus Oy:n tarjoamia henkilöasiakkaan vahinkovakuutuspalveluja.

Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja. Säästöpankkien Keskuspankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja sen tehtävänä on myös varmistaa Säästöpankkiryhmän likviditeetti ja tukkuvarainhankinta. Säästöpankkien Keskuspankki hankkii rahoitusta ja operoi Säästöpankkiryhmän puolesta rahamarkkina- ja pääomamarkkinoilla ja hoitaa maksujen selvityksen ja huolehtii myös Ryhmän sisäisestä likviditeetin tasauksesta.

Kiinteistönvälittäjänä toimii säästöpankkien oma kiinteistönvälitysketju, jonka keskusyhtiönä on Sp-Koti Oy. Sp-Koti -ketju toimii franchising-periaatteella, jossa itsenäiset yhtiöt muodostavat pankin kanssa yhteistyössä toimivan valtakunnallisen välittäjäketjun.

Tulos

Avain Säästöpankin liikevoitto oli 919 tuhatta euroa (2 873 tuhatta euroa vuonna 2018). Liikevoitto pieneni edellisestä vuodesta 1 954 tuhatta euroa. Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 0,3 prosenttia (0,9). Liiketuloksen heikkeneminen johtui seuraavista syistä: yleisen korkotason alhaisuudesta ja arvopaperimarkkinoiden häiriöstä, Pankin kulu-tuotto -suhde oli 76,0 prosenttia (68,5).

Pankin keskeiset tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	01-12/2019	01-12/2018	Muutos-%)	01-12/2017	Muutos-%)
Korkokate	6 230	6 189	0,7	5 661	9,3
Nettopalkkiotuotot	2 923	2 659	9,9	2 345	13,4
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	250	-411	...	39	...
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot	-353	847	...		
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot				2 883	
Suojauslaskennan nettotulos	-2	0	...	-3	...
Muut tuotot	277	362	-23,5	668	-45,8
Tuotot yhteensä	9 325	9 646	-3,3	11 593	-16,8
Henkilöstökulut	-2 743	-2 607	5,2	-2 469	5,6
Muut hallintokulut	-2 433	-2 429	0,2	-1 900	27,8
Muut kulut	-1 909	-1 567	21,8	-1 312	19,4
Kulut yhteensä	-7 085	-6 603	7,3	-5 682	16,2
Kulu-tuotto -suhde	75,98	68,45		49,01	
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusvaroista	-128	-9	...		
Arvon alentumistappiot luotoista				-172	
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumiset	-1 194	-162	...	-46	...
Liikevoitto	919	2 873	-68,0	5 694	-49,5
Tilikauden voitto	1 647	2 675	-38,4	5 045	-47,0

*) Muutos 2019-2018
 **) Muutos 2018-2017

Pankin korkokatteeksi muodostui 6 230 tuhatta euroa (6 189). Korkokate kasvoi 41 tuhannella eurolla edelliseen tilikauteen verrattuna. Korkokatetta vahvistivat suojaavista korkojohdannaisista saadut korot, joiden määrä korkokatteessa oli 363 tuhatta euroa (360).

Korkotuottojen määrä oli 7 192 tuhatta euroa (7 728), jossa vähennystä edellisvuodesta oli 6,9 prosenttia. Korkotuotoista merkittävimmän osan muodostivat antolainauksen korkotuotot ja sijoitustoiminnan korkotuotot. Korkokulut olivat 962 tuhatta euroa (1 539). Korkokulut vähenevät edelliseen tilikauteen verrattuna 37,5 prosenttia. Korkokulut koostuivat pääasiassa yleisön talleksille maksetuista koroista.

Nettopalkkiotuotot olivat 2 923 tuhatta euroa (2 659). Tästä palkkiotuottojen osuus oli 3 388 tuhatta euroa (3 115) ja palkkiokulujen 465 tuhatta euroa (456). Palkkiotuottoihin sisältyy välitetyistä tuotteista saatuja palkkioita yhteensä 1 299 tuhatta euroa (1 088), josta välitetyistä kiinnitysluottopankin luotoista saadut palkkiot olivat 512 tuhatta euroa (376) ja muista välitetyistä tuotteista 787 tuhatta euroa (713). Välitetyistä kiinnitysluotoista saadut palkkiot sisältyvät edellä esitettyihin lukuihin nettomääräisinä. Muista palkkiotuotoista merkittävimpiä olivat palkkiot antolainauksesta 519 tuhatta euroa (571), palkkiot maksuliikenteestä 1 235 tuhatta euroa (1 140), palkkiot omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä 216 tuhatta euroa (197) ja palkkiot takauksista 28 tuhatta euroa (27). Palkkiotuottojen kasvuun vaikuttivat asiakasmäärien kasvu ja hinnoittelumuutokset. Palkkiokulut kasvoivat edellisvuodesta 1,9 prosenttia.

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotoiksi muodostui 250 tuhatta euroa (-411). Erään sisältyi tuloksen kautta käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen myyntivoittoja ja –tappioita 213 tuhatta euroa (71) sekä näiden realisoitumattomia arvostusvoittoja ja –tappioita 37 tuhatta euroa (-482).

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot olivat -353 tuhatta euroa (847), josta myyntivoitot ja –tappiot olivat -53 tuhatta (-61).

Suojauslaskennan nettotulos oli -2 tuhatta euroa (0). Erä muodostuu käypää arvoa suojaavien korkojohdannaisten ja suojattavien kohteiden käypien arvojen muutosten erotuksesta.

Muut tuotot sisältävät tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista, sijoituskiinteistöjen nettotuotot ja liiketoiminnan muut tuotot, yhteismäärältään 277 tuhatta euroa (362). Saadut osingot olivat 69 tuhatta euroa (96), jossa vähennystä edellisvuoteen oli 27 tuhatta euroa. Sijoituskiinteistöjen nettotuotoksi muodostui -124 tuhatta euroa (-28). Ero, 96 tuhatta euroa, johtui arvonalennuksesta. Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 13,0 prosentilla 331 tuhanteen euroon (293).

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 2 743 tuhatta euroa (2 607), mikä oli 5,2 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Henkilöstökulujen nousu johtui henkilöstömäärän kasvusta, pankin panostuksessa asiantuntijapalveluihin.

Muut hallintokulut kasvoivat 0,2 prosenttia, 2 433 tuhanteen euroon (2 429). Muut kulut, 1 909 tuhatta euroa (1 567), käsittävät poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 496 tuhatta euroa (322). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 13,5 prosenttia, 1 413 tuhanteen euroon (1 245). Kulujen kasvaminen johtui jäsenmaksujen noususta ja luottoriskin hallintaan liittyvien kulujen kasvusta.

Luotoista ja takauksista kirjattujen arvonalentumistappioiden nettomäärä tilikauden tuloksessa oli 128 tuhatta euroa (9). Odotettavissa olevat luottotappiot luotoista ja takauksista olivat 49 tuhatta euroa (-178). Toteutuneita luottotappioita kirjattiin tilikaudella 81 tuhatta euroa (187) ja palautuksia aikaisemmin toteutuneiksi luottotappioiksi kirjatuista saamisista -2 tuhatta euroa (0).

Arvonalentumistappiot luotoista pysyivät edelleen vähäisinä.

Tase

Pankin tase pieneni vuoden 2019 aikana 6,1 prosenttia ja oli vuoden lopussa 298 848 tuhatta euroa (318 119). Taseessa olevien luottojen määrä oli 217 995 tuhatta euroa. Luottojen keski-korko oli 1,7 prosenttia. Talletusten määrä oli 225 046 tuhatta euroa ja niiden keskikorko 0,2 prosenttia. Taseen tuottosuhte oli 0,2 % (0,7 %).

Avain Säästöpankin taseen keskeiset erät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2019	31.12.2018	Muutos- % **)	31.12.2017	Muutos-% ***)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	217 995	213 838	1,9	214 902	-0,5
Luotot	217 995	213 838	1,9	214 902	-0,5
Sijoitukset	75 033	98 452	-23,8	95 956	2,6
Saamiset luottolaitoksilta	17 286	30 393	-43,1	25 272	20,3
Saamistodistukset	46 580	57 625	-19,2	55 670	3,5
Osakkeet ja osuudet	7 175	6 279	14,3	10 986	-42,8
Kiinteistöt	3 993	4 156	-3,9	4 028	3,2
Johdannaisopimukset	1 086	1 319	-17,7	1 522	-13,3
Johdannaisopimukset vastaavaa	1 086	1 319	-17,7	1 522	-13,3
Yleisön talletukset *)	225 046	228 948	-1,7	210 773	8,6
Velat luottolaitoksille	26 205	39 726	-34,0	62 099	-36,0
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	6 000	8 000	-25,0	8 700	-8,0
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	6 000	8 000	-25,0	8 700	-8,0
Oma pääoma	29 950	28 121	6,5	27 374	2,7
Tilinpäätössiirtojen kertymä	8 451	9 574	-11,7	9 977	-4,0
ROA %	0,2	0,7		1,3	
Omavaraisuusaste	11,59	11,2		10,9	
Vakavaraisuussuhde	21,68%	20,46%		20,24%	
*) Luku ei sisällä suojauksesta johtuvaa käyvän arvon muutosta					
**) Muutos 2019-2018					
***) Muutos 2018-2017					

Luotonanto

Avain Säästöpankin luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 290 359 tuhatta euroa (276 087). Luotonanto sisältää pankin taseessa olevat luotot 217 995 tuhatta euroa (213 838) sekä pankin välittämät Sp-Kiinnitysluottopankin luotot, jotka eivät sisälly pankin taseeseen. Välitettyjen kiinnitysluottojen määrä vuoden lopussa oli 72 365 tuhatta euroa (62 249). Pankin valtion varoista välittämät luotot sisältyvät pankin taseeseen erään Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Niiden määrä vuoden lopussa oli 0 tuhatta euroa (232).

Mukaan luettuna välitetyt kiinnitysluotot, luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 65 758 tuhatta euroa. Luotonannon nettolisäys oli 14 273 tuhatta euroa eli 5,2 prosenttia.

Luotonannon kehitykseen vaikuttivat kohtalainen asuntoluottokysyntä, maatalouden investoinnit sekä toimialueen pk-yritysten rahoituksen kysyntä.

Järjestämättömien saamisten määrä säilyi edelleen hyvin maltillisella tasolla.

Yli 90 päivää erääntyneet saamiset olivat 757 tuhatta euroa (519) eli 238 tuhatta euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Yli 90 päivää erääntyneiden saamisten määrä oli 0,3 prosenttia (0,2) pankin taseessa olevien luottojen ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sisältyvien taakusten yhteismäärästä.

Lisäksi lainanhoitojoustolliset saamiset olivat 455 tuhatta euroa (321). Lainanhoitojoustolliset saamiset ovat saamisia, joiden lainaehdot on neuvoteltu uudelleen tai asiakkaan rahoitusta on järjestelty heikentyneen maksukyvyn johdosta.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset, 906 tuhatta euroa (1 138) muodostuvat pääasiassa pankki- ja muista takauksista.

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 13 768 tuhatta euroa (11 826) koostuvat pääasiassa myönnettyistä nostamattomista luotoista.

Sijoitukset

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöihin, jotka sisältyvät tase-erään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 1.7.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 17 286 tuhatta euroa (30 393). Määrä oli 13 107 tuhatta euroa pienempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat rahamarkkina-arvopapereista ja joukkovelkakirjalainoista. Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 46 580 tuhatta euroa (57 625), mikä on 19,2 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 7 175 tuhatta euroa (6 279). Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 7 175 tuhatta euroa (5 961) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 0 tuhatta euroa (318). Pankilla ei ole hallussaan julkisesti noteerattuja osakkeita, joilla se kävisi aktiivisesti kauppaa.

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 3 993 tuhatta euroa (4 156). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 2 700 tuhatta euroa (2 750) ja sijoituskiinteistöjen arvo 1 293 tuhatta euroa (1 406). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 1.7.

Johdannaissopimukset

Pankki käyttää johdannaissopimuksia korkoriskiensä suojaamiseen. Tilikauden päättyessä johdannaisten positiivinen käypä arvo taseen vastaavaa –puolella, tase-erässä Johdannaissopimukset, oli yhteensä 1 086 tuhatta euroa (1 319), josta käypää arvoa suojaavien johdannaisten osuus oli 1 086 tuhatta euroa (1 319). Pankki suojasi käyvän arvon suojauksella avistaehtoista talletussalkkua. Suojausinstrumenttina olivat koronvaihtosopimukset. Lisäksi pankki suojasi osaketalletusten arvonmuutoksia osakeoptioilla.

Johdannaissopimukset eritellään liitetiedoissa 1.5. Vakavaraisuuslaskennassa johdannaiset sisältyvät luotto- ja vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimukseen.

Yleisön talletukset

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista. Talletusten määrä vuoden lopussa oli 225 046 tuhatta euroa (228 948). Talletukset vähenivät vuoden aikana 3 902 tuhatta euroa eli 1,7 prosenttia.

Talletukset käyttö- ja säästämistileillä kasvoivat vuoden aikana 20 660 tuhatta euroa eli 12,2 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 190 180 tuhatta euroa (169 520). Sijoittamis- ja asuntosäästö-palkkiotilien vähennys oli 24 562 tuhatta euroa eli 41,3 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 34 866 tuhatta euroa (59 428).

Muutokseen vaikuttivat varojen kanavoituminen varainhoidon palveluihin.

Muut velat

Muut velat muodostuvat pääasiassa veloista luottolaitoksille ja liikkeeseen lasketuista velkakirjoista, joita ovat sijoitustodistukset, joukkovelkakirjalainat sekä debentuurit, joilla on huonompi etuoikeus kuin pankin muilla veloilla.

Velat luottolaitoksille olivat 26 205 tuhatta euroa (39 726). Erä sisältää muiden luottolaitosten pankkiin tekemät talletukset sekä pankin muut velat muille luottolaitoksille, jotka olivat 2 166 tuhatta euroa (2 166). Muita velkoja ovat mm. repomyynnit, joiden määrä vuoden vaihteessa oli 2 166 tuhatta euroa (2 166).

Pankki ei laskenut vuoden aikana liikkeeseen uusia velkakirjalainoja. Tilikauden päättyessä liikkeeseen laskettujen velkakirjojen määrä pankin taseessa oli yhteensä 6 000 tuhatta euroa (8 000), kaikki debentuurilainoja.

Muut vieraan pääoman erät muodostuivat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtyvistä eristä.

Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 29 950 tuhatta euroa (28 121). Muutosta edelliseen tilikauteen verrattuna oli 1 829 tuhatta euroa. Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisilla veroilla oikaistuna oli -819 tuhatta euroa (-957). Määrä koostui käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavien rahoitusvarojen käyvän arvon ja odotettujen luottotappioiden muutoksesta -819 tuhatta euroa. Edellisten tilikausien voittovaroihin kirjattiin tilikaudella 219 tuhatta euroa Samlinkin osakkeiden myyntivoittoa.

Omaan pääomaan sisältyy vuosina 2005, 2007 ja 2014 liikkeeseenlaskettu kantarahasto, jonka suuruus on 7 000 tuhatta euroa (7 000).

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja verotusperusteiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 8 451 tuhatta euroa (9 574), josta luottotappiovaraus oli 8 451 tuhatta euroa (9 573). Vuonna 2019 luottotappiovarausta purettiin -1 122 tuhatta euroa (purettiin -404 tuhatta euroa), jonka jälkeen varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 4,0 prosenttia saamisista. Varauksesta 446 tuhatta euroa on siirretty vararahastoon. Tilikauden aikana poistoeroa vähennettiin -1 tuhatta eurolla (lisättiin 1).

Keskinäinen vastuu

Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Säästöpankkiliitto osk toimii Yhteenliittymän keskusyhteisönä.

Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitostensa veloista ja sitoumuksista yhteenliittymälain mukaisesti. Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan yhteenliittymälain mukaisesti tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilan estämiseksi. Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia suorittamaan yhteenliittymälain säädetyin perustein keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena, taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta velalliseltaan.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus yhteenliittymälain mukaisesti valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa ja antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita riskien hal-

linnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperusteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Keskusyh-teisöllä on oikeus vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettavaksi näiden Yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

Talletussuoja

Rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain (1195/2014) mukaan talletuspankilla on velvollisuus kuulua talletussuojajärjestelmään ja maksaa talletussuojamaksua. Talletussuoja korvaa tallettajien varat, jos ne eivät ole käytettävissä luottolaitoksen jouduttua pysyviin maksuvaikkeuksiin. Korvaus on enimmillään 100.000 euroa yhtä luottolaitosta kohden. Samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä luottolaitoksena. Tämä tarkoittaa, että yhdessä tai useammassa yhteenliittymään kuuluvassa talletuspankissa olevat varat korvataan yhteensä 100.000 euron enimmäismäärään asti. Säästöpankkien yhteenliittymä on tässä tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymä.

Pankin talletussuojamaksu oli tilikaudella 168 tuhatta euroa. Talletussuojasta vastaa vuoden 2015 alusta perustettu uusi viranomaisen, Rahoitusvakuusvirasto. Vanha talletussuojarahasto hyvittää kuitenkin jäsenpankeilleen Rahoitusvakuusviraston vuodelle 2019 määräämät talletussuojamaksut siinä suhteessa kuin kukin Vanhan talletussuojarahaston jäsenpankit ovat vuosien kuluessa kartuttaneet rahastoa. Näin ollen talletussuojamaksulla ei ole pankille kuluvaikutusta tilikaudella 2019.

Sijoittajien turva

Avain Säästöpankki kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat.

Sijoittajien korvausrahaston tarkoituksena on sen jäseninä olevien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten korvausrahaston suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamisten turvaaminen. Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on arvioida, että pääoman määrä ja laatu ovat riittävät suhteessa pankin toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen sekä kattamaan liiketoiminnan ja toimintaympäristön kaikki riskit. Tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokykynsä vastamaan kaikkien riskien yhteismäärää. Vakavaraisuudenhallintaprosessin kautta määritettävät sisäiset pääomatarpeet perustuvat vakavaraisuussäätelyn Pilari I:n mukaisiin pääomavaateisiin ja sen ulkopuolisiin riskeihin kuten rahoitustaseen korkorisktiin, sijoitussalkun markkinarisktiin ja liiketoimintarisktiin. Sisäisessä arviointiprosessissa pankki arvioi pääomanmäärän, joka riittää kattamaan myös Pilari 1 ulkopuolisista riskeistä syntyvät odottamattomat tappiot.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu vakavaraisuudenhallinnasta. Pankin hallitus hyväksyy vakavaraisuudenhallinnan lähtökohdat, tavoitteet ja periaatteet. Lisäksi hallitus vahvistaa yleiset vaatimukset vakavaraisuuden mittaus- ja arviointimenetelmille sekä yleiset periaatteet vakavaraisuuden hallintaprosessin järjestämisestä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hallitus vahvistaa riskistrategiat ja määrittää tavoitetasot pääomalle, joka kattaa kaikki liiketoiminnasta ja ulkoisen toimintaympäristön muutoksista aiheutuvat olennaiset riskit. Säästöpankkien yhteenliit-

tymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti Yhteenliittymäntasolla. Keskusyhteisön hallitus on asettanut yhteenliittymän ja pankkien vakavaraisuudelle tavoitetasot, joita seurataan neljännesvuosittain.

Stressitestit

Osana vakavaraisuuden hallintaprosessia pankki arvioi omaa riskiasemaansa ja pääoman riittävyyttä stressitesteillä. Stressitestejä käytetään arvioitaessa miten erilaiset poikkeuksellisen vakavat, mutta mahdolliset tilanteet voivat vaikuttaa tuloksentekokykyyn, vakavaraisuuteen ja pääomien riittävyyteen. Stressitestien avulla pyritään tunnistamaan pankin kannalta keskeisimmät riskit ja arvioimaan, miten haavoittuvainen pankin rakenne on näiden riskien toteutumisen suhteen. Vakavaraisuudenhallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Pääomanjatkuvuussuunnitelma

Pankin pääoman jatkuvuussuunnitelma on tehty ennalta arvaamattomien tapahtumien varalle, jotka saattavat vaarantaa pankin vakavaraisuuden. Osana pääomanjatkuvuussuunnitelmaa ovat pääoman määrälle ja laadulle hallituksen asettamat tavoitetasot ja seurantarajat, joita seurataan neljännesvuosittain. Pääoman jatkuvuussuunnitelmassa on kuvattu toimenpiteet, joihin toimiva johto ja hallitus voivat ryhtyä, jos vakavaraisuussuhdeluvulle asetettu seurantaraja rikkoutuu.

Pilari 1 pääomavaateet

Pankin suurimmat pääomavaateet muodostuvat kiinteistövakuudellisista saamisista, yrityssaamisista ja vähittäissaamisista. Pankin luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttapositioneille.

Omat varat ja vakavaraisuustunnusluvut

Avain Säästöpankin pääomavaatimus muodostuu seuraavista eristä:

- Vakavaraisuusasetukseen (CRR) perustuva vähimmäisvaade vakavaraisuussuhdeluvulle (8 %)
- 2,5 % luottolaitoslain mukainen kiinteä CET1 lisäpääomavaatimus ja
- Ulkomaisten vastuiden maakohtaiset muuttuvat CET1 lisäpääomavaatimukset.

Suomessa makrovakauspoliittisesta päätöksenteosta vastaa Finanssivalvonnan johtokunta, joka kuulee ennen päätöstään Suomen Pankkia, valtiovarainministeriötä sekä sosiaali- ja terveysministeriötä. Päätöksenteko makrovakaussäätövälineiden käytöstä tapahtuu neljännesvuosittain, pois lukien ns. O-SII –puskuri, kiinteistövakuudellisten luottojen vähimmäisriskipainot (CRR:n artikla 124), järjestelmäriskipuskuri ja sisäisten mallien vähimmäistappio-osuus (CRR:n artikla 164), joiden osalta päätökset on tehtävä vähintään kerran vuodessa.

Järjestelmäriskipuskuria koskeva luottolaitoslain muutos tuli voimaan 1.1.2018. Lain muutoksen seurauksena Finanssivalvonta sai käyttöönsä uuden makrovakaussäätövälineen, jonka tarkoituksena on kattaa rahoitusjärjestelmän pitkäaikaisten ja suhdanteista riippumattomia riskejä. Finanssivalvonta teki päätöksen järjestelmäriskipuskurin säilyttämisestä ennallaan 28.6.2019. Säästöpankkien yhteenliittymälle asetettu järjestelmäriskipuskuri on suuruudeltaan 1 % riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä, ja puskuuri tuli voimaan 1.7.2019 aiemmin tehdyn päätöksen perusteella.

Finanssivalvonnan johtokunta on 4.7. pitämässään kokouksessa päättänyt luottolaitoslain 11 luvun 6 §:ssä tarkoitetusta harkinnanvaraisesta lisäpääomavaatimuksen asettamisesta Säästöpankkien yhteenliittymälle. Finanssivalvonta on määrittänyt harkinnanvaraiseksi lisäpääomavaatimukseksi LLL 11 luvun 6§:n 2 momentin 1 kohdan a) alakohdan nojalla 1,25 % kokonaisriskin määrästä. Vaatimuksen määrä perustuu EKP:n LSI-pankkeja koskevaan SREP (Supervisory Review and Evaluation Process) -metologiaan, jossa lisäpääomavaadeprosentti perustuu valvojan arvion kokonaisarvosanaan. Lisäpääomavaatimus tulee täyttää EU:n vakavaraisuusasetuksessa (EU 575/2013) tarkoitetulla ydinpääomalla (CET1). Pääomavaade koskee Säästöpankkien yhteenliittymää, tuli voimaan 31.3.2020 ja on voimassa enintään kolme vuotta 31.3.2023 asti. 30.6.2019 voimassa oleva harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus on 0,5 % kokonaisriskin määrästä.

Finanssivalvonnan päätös uusien asuntoluottojen enimmäisluototussuhteen laskusta 90 prosentista 85 prosenttiin muiden kuin ensiasunnon ostajien osalta tuli voimaan 1.7.2018. Finanssivalvonta ei asettanut vuonna 2019 muuttuvaa lisäpääomavaatimusta, jonka suuruus voi vaihdella 0-2,5 prosenttia riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä. Finanssivalvonta ei ole asettanut Säästöpankkien yhteenliittymälle ns. OSII-lisäpääomavaatimusta.

Finanssivalvonta on myöntänyt luvan olla vähentämättä Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten sisäisiä omistusosuuksia omien varojen instrumenteista laskettaessa omia varoja yksittäisen pankin tasolla ja alakonsolidointiryhmän tasolla. Lisäksi Finanssivalvonta on myöntänyt luvan soveltaa 0 prosentin riskipainoa Yhteenliittymän yhteisvastuun piirissä oleviin sisäisiin luottolaitosvastuisiin. Luvat perustuvat EU:n vakavaraisuusasetukseen (EU 575/2013) ja lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä (599/2010).

Finanssivalvonta on myöntänyt Yhteenliittymälain mukaisen luvan Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä toimivalle Säästöpankkiliitto osk:lle päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

Avain Säästöpankki julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Puolivuosittain tehtävässä osavuositarkastuksessa julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot.

Pilari III raportilla on esitetty EU:n vakavaraisuusasetus N:o 575/2013 mukaiset tiedot Säästöpankkien yhteenliittymän konsolidointiryhmän vakavaraisuudesta. Säästöpankkiryhmän Pilari III raportti ja tilinpäätös on luettavissa www.saastopankki.fi verkkopalvelussa.

Avain Säästöpankin omat varat yhteensä olivat 37 500 tuhatta euroa (37 968), kun omien varojen vähimmäisvaatimus oli 18 470 tuhatta euroa (19 700). Ydinpääoma (CET1) määrä oli 35 418 tuhatta euroa. Ensisijaisten omien varojen määrä oli 35 418 tuhatta euroa (34 371). Toissijaiset omat varat olivat 2 082 tuhatta euroa (3 597).

Säästöpankin vakavaraisuutta koskevat tiedot sisältyvät Säästöpankkiryhmän konsolidoituun tilinpäätökseen.

Avain Säästöpankin vakavaraisuussuhde säilyi edelleen hyvällä tasolla, pankin vakavaraisuussuhde nousi 1,22 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 21,68 prosenttia. Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin eriin oli 20,48% (18,52%).

Vakavaraisuuslaskennan pääerät, tuhatta euroa

	31.12.2019	31.12.2018
Omat varat		
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	36 571	35 781
Vähennykset ydinpääomasta	-1 153	-1 409
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	35 418	34 371
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-	-
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	35 418	34 371
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	2 082	3 597
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-	-
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	2 082	3 597
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	37 500	37 968
Riskipainotetut erät yhteensä	172 952	185 544
josta luotto- ja vastapuoliriskin osuus	154 620	167 655
josta vastuun arvonokaisuriski (CVA)	1 043	1 601
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)		
josta operatiivisen riskin osuus	17 290	16 288
Vakavaraisuustunnusluvut		
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	20,48%	18,52 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	20,48%	18,52 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	21,68%	20,46 %
Pääomavaatimus	31.12.2019	31.12.2018
Omat varat	37 500	37 968
Pääomavaatimus yhteensä*	18 470	19 700
Pääomapuskuri	19 031	18 268

- Pääomavaatimus muodostuu lakisääteisestä vähimmäisvakavaraisuusvaateesta 8%, luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5%, ja ulkomaisten vastuiden maakotaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Vähimmäisomavaraisuusaste

Säästöpankin vähimmäisomavaraisuusaste oli 11,59 prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu tiedossa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa pankin ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuisiin. Pankki seuraa liiallista velkaantumista osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

	2019	2018
Ensisijainen pääoma	35 418	34 371
Vastuiden kokonaismäärä	305 510	322 033
Vähimmäisomavaraisuusaste	11,59 %	10,67%

Kriisinratkaisusuunnitelma

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/EU luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä tuotiin kansallisesti voimaan 1.1.2015 alkaen (Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta). Kriisinratkaisulain toteuttamiseksi perustettiin Rahoitusvakausvirasto (Laki rahoitusvakausvirastosta, 1995/2014). Rahoitusvakausvirasto päätti keväällä 2017 asettaa Säästöpankkien yhteenliittymälle vaatimuksen alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärästä (MREL-vaade) ja se astui voimaan 31.12.2018. Vaadetta ei kohdisteta jäsenluottolaitoksiin tai Sp-Kiinnitysluottopankkiin. MREL-vaade on luonteeltaan Pilari 2 –tyyppinen minimivaade, joka on täytettävä jatkuvasti. Rahoitusvakausvirasto on päättänyt, että Säästöpankkien yhteenliittymän alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärä on omien varojen vähimmäismäärä kerrottuna kahdella. Tällä hetkellä vaade on 20,79 prosenttia Säästöpankkien yhteenliittymän kokonaisriskin määrästä.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoite

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi

Riskienhallinnalla tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien sekä siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, mittaamista, rajoittamista ja seuranta. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä tai uhkaa valvottavan maineelle ja siten varmistamaan ryhmästrategian toteuttamista. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan tavoitteena on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa toiminnan jatkuvuus. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta riittävästä ja tehokkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta luo edellytykset riskien tunnistamiselle, arvioinnille, mittaukselle ja riskien rajaamiselle pankin kannalta turvalliselle tasolle. Eri riskialueiden ja liiketoimintojen edellyttämät pääomatarpeet määritetään luotettavasti ja riippumattomasti sekä pääoma kohdennetaan suunnitelmallisesti nykyisen ja suunnitellun riskinoton mukaan sekä pankin maksuvalmiuden hallinnan kannalta oikein.

Riskienhallinta on osa pankin sisäistä valvontaa ja keskeinen osa pankin operatiivista toimintaa. Pankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vähäriskiseen osaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitusriskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappiuhan pankki huomioi tilinpäätöksessään riittäville arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Pankin hallitus asettaa riskinottohalukkuuden tason hyväksymällä riskialuekohtaiset riskistrategiat ja tarvittavat riskilimiitit ja seurantarajat. Riskistrategian toteutumista seurataan riskilimiittien ja seurantarajo-

jen valvonnalla ja raportoinnilla, jota suoritetaan liiketoiminnasta riippumattomasti. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat eri riskialueille. Valtuuksien puitteissa vastuu päivittäisestä riskienseurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan järjestelmien tuottamia raportteja eri riskien osa-alueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitettujen järjestelmien sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Pankilla on seuraavat liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamassa tehokas ja kattava sisäinen valvonta:

- riippumaton riskienvalvonta
- säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- sisäisen tarkastuksen toiminto

Riippumattoman riskienvalvonnan tehtävänä on varmistaa ja valvoa, että pankin riskienhallinta on riittävässä suhteessa pankin liiketoiminnan laatuun, laajuuteen, monimuotoisuuteen ja riskeihin. Riskienvalvontatoiminnon tehtävänä on avustaa pankin hallitusta ja toimivaa johtoa riittävän riskienhallinnan järjestämisessä sekä toimivuuden ja tehokkuuden valvonnassa.

Compliance –toiminnon tavoitteena on varmistaa, että pankissa noudatetaan lainsäädäntöä, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä. Compliance – toiminnon vastuulla on valvoa, että pankissa noudatetaan annettuja sisäisiä ohjeita, henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä muita rahoitusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita.

Pankin hallitus on asettanut pankille sisäisen tarkastuksen ja vahvistanut sisäiselle tarkastukselle tarkastussuunnitelman sekä raportointiperiaatteet.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on pankin toimintaorganisaation sisäisen valvonnan laajuuden ja riittävyden arviointi sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden valvonta ja arviointi. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

Pankin hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden ja keskusyhteisön hallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Pankin toimitusjohtaja ja muu johto vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden sekä keskusyhteisön ja pankin oman hallituksen antamien tarkempien sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnan menettelytapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan että myös kaikki uudet, olennaiset mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

Luottoriski- ja vastapuoliriskit

Pankkitoiminnan merkittävin riski on luottoriski. Luottoriskin hallinnalla ja valvonnalla on suuri merkitys varmistettaessa pääomien riittävyttä suhteessa liiketoiminnan riskeihin ja riskien toteutumisen aiheuttamiin tappioihin.

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien suurin lähde ovat luotot, mutta luottoriskiä (vastapuoliriskiä) voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannaissopimuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -limiiteistä, takauksista.

Säästöpankkiryhmässä pankkitoiminnan keskeiset asiakasryhmät ovat henkilöasiakkaat, yritysasiakkaat sekä maatilayrittäjät ja muut pienyritykset. Pankkitoiminnan varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina Säästöpankkien asiakkaille.

Pankin hallitus ohjaa pankin luottoriskien hallintaa, siinä käytettäviä menetelmiä sekä niiden valvontaa ja raportointia vahvistamallaan luottoriskistrategialla, sen perusteella antamallaan luottoriskejä ja niiden hallintaa koskevilla muilla ohjeilla sekä asettamallaan riskilimiiteillä ja muilla seurantarajoilla. Keskusyhteisön riskienvalvonta valvoo, että jäsenluottolaitokset noudattavat näitä periaatteita.

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastoista syntyvien riskien tulos- ja vakaavaruusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat ja mikro – ja pienet yritykset, elinkeinoharjoittajat sekä maa – ja metsätalousasiakkaat. Pankin varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina pankin asiakkaille. Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinoharjoittajien yhteinen osuus on noin 57,6 % (60,6 %). Maaseutuyrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 22,4 % (20,6 %) ja muiden 20,0 % (18,8 %). Valtaosa, 67,9 % (69,8 %), pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Asiakkaiden luottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle.

Yksityisasiakkaan luottokelpoisuuden arviointi perustuu paikallisen säästöpankin hyvään asiakastuntemukseen sekä arvioon asiakkaan maksukykyvystä. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen, hakemuksen luottoluokitus ja vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle.

1.1.2018 voimaan astuneen standardin IFRS 9 Rahoitusinstrumentit myötä luotot luokitellaan 9 riskiluokkaan.

Yksityisasiakkaiden luokitukset ovat pääsääntöisesti hyviä tai erinomaisia. Yksityisasiakaskannan riskiluokitukset ovat hieman parantuneet vuoden 2019 aikana.

Yritys- ja maatilatalousluottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Yrityisasiakkaiden luotonmyönnössä asiakasarvioinnin perusteena oleva tilinpäätösanalyysi, asiakkaan taloudellinen tila, maksukyky, kilpailuasema, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle. Lisäksi selvitetään aiotun investoinnin vaikutusta asiakkaan taloudelliseen tilaan. Elinkeinoharjoittajat ja toiminimet hoidetaan pääsääntöisesti yksityisasiakkaina. Erityistä osaamista vaativa asiakas voidaan tapauskohtaisesti siirtää hoidettavaksi yritysasiakkaaksi. Yrityisasiakkaana hoidetaan osakeyhtiömuotoisia yrityksiä, avoimia ja kommandiittiyrityksiä, yhteisöjä ja julkisyhtiöitä.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin johdolle/johtoryhmälle ja muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää. Arvostusprosentit ovat varovaisesti määriteltäviä enimmäisrajoja kullekin vakuuslajille. Vakuuden käyvän arvon arviointi perustuu aina tapauskohtaiseen arvioon.

Luottoriskiä arvioidaan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastuista ja järjestämättömistä luotoista. Raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Luotonannon keskittymäriskit

Luotonannon riskikeskittymiä syntyy tai voi syntyä esimerkiksi silloin, kun luottosalkku sisältää suuria määriä luottoja ja muita vastuita seuraaville tahoille:

- yksittäiselle vastapuolelle
- ryhmille, jotka muodostuvat yksittäisistä vastapuolista ja niihin sidoksissa olevista yhteisöistä
- tietyille toimialoille
- tiettyjä vakuuksia vastaan
- joiden maturiteetti on sama tai
- joissa tuote/instrumentti on sama.

Yksittäisen jäsenluottolaitoksen yhdelle asiakkaalle ja/tai asiakaskokonaisuudelle, myöntämien luottojen kokonaismäärä ei saa ylittää luottolaitoslaissa, muissa säädöksissä tai Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen antamissa määräyksissä ja ohjeissa vahvistettuja enimmäismääriä. Yksittäisten vastapuolien aiheuttamia keskittymäriskejä on säännelty limiiteillä ja enimmäisasiakasvastuuta koskevilla toimintaohjeilla sekä yhteenliittymä että yksittäisellä jäsenluottolaitostasolla.

Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät EU:n vakavaraisuusasetuksen asettaman rajan 10 prosenttia pankin omista varoista (ns. suuret asiakasriskit). Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulostasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

Eräntyneet saamiset

Ongelmasaamisia, viivästyneitä maksuja sekä odotettavissa olevien luottotappioiden määrää seurataan säännöllisesti. Pankin yli 90 päivää eräntyneet saamiset laskivat hieman edellistä vuodesta ja olivat noin 0,80 % luottokannasta. Tietyissä olosuhteissa velallisen joutuessa taloudellisiin vaikeuksiin asiakkaalle annetaan myönnytys lainaehtoihin lyhennysvapaan tai luoton uudelleenjärjestelyn muodossa ja tällä tavalla pyritään turvaamaan asiakkaan maksukyky ja välttämään mahdollisia luottotappioita. Lainanhoitajousten myöntämisen edellytyksenä on, että asiakkaan taloudelliset vaikeudet ovat lyhytaikaisia ja tilapäisiä.

Odotettavissa olevat luottotappiot

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti ja sopimukset jaotellaan kolmeen vaiheeseen sopimuksen tilan perusteella. Asiakkaan ja sopimuksen tietojen lisäksi laskennassa huomioidaan pääekonomistin arvioiden mukainen tuleva talouskehitys. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamenetelmät on kuvattu Laatomisperiaatteissa kohdassa Arvonalentuminen.

Jos luottoriski ei ole luoton nostamisen jälkeen merkittävästi kasvanut, kirjaus tehdään perustuen 12 kuukauden odotettavissa olevaan luottotappioon ja sopimus kirjataan vaiheeseen 1. Jos luottoriski on luoton nostamisen jälkeen kasvanut merkittävästi, arvonalentumiset lasketaan perustuen luoton elinkaaren aikana odotettavissa olevaan luottotappioon ja sopimus kirjataan vaiheeseen 2. Merkittävää luottoriskin kasvua ovat luottoluokan heikkeneminen useammalla luottoluokalla, yli 30 päivän viiveet sekä sopimukselle kirjatut lainanhoitajoukot. Jos sopimukselle tulee vakavia häiriötä, arvonalentumiset kirjataan perustuen luoton elinkaaren odotettavissa olevaan luottotappioon ja sopimus kirjataan vaiheeseen 3. Vaiheen 3 sopimusten odotettavissa olevien luottotappioiden määrän riittävyttä arvioidaan sopimuskohtaisesti vähintään kvartaaleittain.

Saaminen palautuu vaiheeseen 1, kun saaminen on täyttänyt 12 kk ajan vaiheen 1 edellytykset. Vaiheesta 3 palautuminen tapahtuu vaiheen 2 kautta saamisen täytettyä 12 kk ajan vaiheen 2 edellytykset. Vaiheesta 3 palautuvien sopimusten odotettavissa olevien luottotappioiden määrän riittävyttä arvioidaan sopimuskohtaisesti kuukausittain.

Lainat ja saatavat, joiden perintää pidetään mahdottomana, kirjataan luottotappioiksi. Luottotappiot kirjataan vähennysten tilille. Lainat ja saatavat, joita ei pystytä perimään, kirjataan lopulliseksi luottotappioiksi, ja arvonalentuminen perutaan, kun tavanomainen perintäprosessi on loppuunsaatettu ja yksittäisen lainan tai saatavan tappion lopullinen määrä pystytään laskemaan.

Vuoden 2019 aikana lainoihin ja saamisiin yhteenlasketut arvonalentumiset olivat 80 tuhatta euroa. Odotettavissa olevat luottotappiot suhteessa luottokantaan ovat 0,04 %. Odotettavissa olevien luottotappioiden vaiheiden muutokset on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa 2.12.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että pankki ei pysty suoriutumaan nykyisistä tai tulevista odotetuista ja odottamattomista kassavirtausvirtauksista ollenkaan tai vahingoittamatta merkittävästi pankin taloudellista asemaa. Pankin liiketoiminta on talletuspankkitoimintaa, johon keskeisenä osana kuuluu maturiteettitransformaation kautta tuleva rahoitusriski. Liiketoiminnan perustana on pankin asiakkailtaan vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan kohdeasiakkaille myönnettävää luotonantoa.

Hallituksella on kokonaisvastuu likviditeettiriskistrategiasta, riskinotto-tason linjauksesta ja likviditeettiriskin hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät likviditeettiriskin tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy likviditeettistrategian ja muun ohjeistuksen sekä asettaa likviditeettiriskin seurannalle limiitit ja muut seurantarajat.

Avain Säästöpankki hankkii tarvitsemansa jälleenrahoituksen talletuksina omalta toimialueeltaan sekä tarvittaessa Säästöpankkien Keskuspankin kautta haetulla tukumarkkinarahoituksella. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleenrahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 13 800 tallettaja-asiakkaalle. Pankin tavoitteena on säilyttää jälleenrahoituksensa maturiteetti riittävän pitkänä kestävänsä vuodenkin mittaisen markkinahäiriön ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa.

Pankki on saanut Säästöpankkiliitto osk:lta luvan olla soveltamatta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

Pankki pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat erittäin likvideihin jälkimarkkinakelpoisiin rahoitusinstrumentteihin ja lyhytaikaisiin talletuksiin Säästöpankkien Keskuspankissa. Pankin taseessa olevista luotoista on 16,2 % (17,8 %) luotoissa, joiden luottoaika on yli 20 vuotta. Vuoden 2019 aikana pankin rahoitusasema pysyi vakaana.

Markkinariski

Pankkitoiminnan markkinariskejä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, joka koostuu anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkkuista.

Markkinariskillä tarkoitetaan yleisesti markkinahintojen muutoksen aiheuttamaa vaikutusta rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvoon. Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tuloriskin kautta. Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan periaatteet on kuvattu alla kohdassa rahoitustaseen korkoriski.

Pankin liiketoimintaan ei lähtökohtaisesti kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupankäynti (ns. trading -toiminta). Johdannaisten käyttö on rajoitettu suojaustarkoitukseen. Pankilla voi olla EU:n vakavaraisuusasetuksen 94 artiklassa määritelty ns. pieni kaupankäyntivarasto. Määritelmän mukaisesti luottolaitoksen tase-eriin ja taseen ulkopuolisiin eriin sisältyvään kaupankäyntivarastoon liittyvän liiketoiminnan on yleensä oltava alle 5 %:ia suhteessa luottolaitoksen kokonaisvaroihin ja määrältään alle 15 miljoonaa euroa sekä sen määrän on oltava aina enintään 6 % suhteessa luottolaitoksen kokonaisvaroihin ja määrältään enintään 20 miljoonaa euroa. Pienen kaupankäyntivaraston rajaa seurataan säännöllisesti.

Sijoitus- ja likviditeettisalkku

Sijoitus- ja likviditeettisalkun markkinariski muodostuu sijoituskohteen hinta-, korko- ja valuuttariskistä. Osakekurssien, korkojen ja valuuttojen muutokset vaikuttavat sijoitussalkun omistuksen arvoon ja sitä kautta tuottoon. Sijoitussalkun markkinariskiä mitataan ja seurataan omaisuusluokittain, vastapuolittain ja sektoreittain. Pankin hallitukselle raportoidaan säännöllisesti sijoitussalkun position kehitys ja suurimmat vastapuolet. Sijoitus- ja likviditeettisalkun riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset omaisuusluokittain, vastapuolittain, sektoreittain ja maantieteellisesti.

Sijoitus- ja likviditeettisalkun riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset omaisuusluokittain, vastapuolittain, sektoreittain ja maantieteellisesti.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakehintojen muutosten vaikutusta. Osakeriskiä syntyy pääsääntöisesti jäsenluottolaitosten likviditeetti- ja sijoitussalkkuista.

Valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssien muutosten vaikutusta tulokseen tai omaan omaan. Valuuttariskiä voi syntyä vähäisessä määrin lähinnä sijoitussalkun sijoitusrahasto-omistuksista ja valuuttakassan kautta. Pankin ottolainauksessa tai likviditeettipuskurissa ei saa olla avointa valuuttapositiona. Pankin valuuttapositiona seurataan vakavaraisuuslaskennassa käytettävän menetelmän mukaisesti (pääomavaade lasketaan, mikäli kokonaisnettovaluuttapositiona on yli 2 % -yksikköä omien varojen yhteismäärästä).

Hyödykeriskillä tarkoitetaan hyödykehintojen muutosten vaikutusta. Pankin liiketoimintaan mukaan lukien sijoitustoiminta ei kuulu hyödykeriskin ottaminen.

Markkinariskien hallinta

Markkinariskien mittaamiselle ja seurannalle on asetettu limiitit ja muut seurantarajat. Keskeinen rahoitustaseen sisältämien markkinariskien mittaamisen ja seurannan väline on pankin vakavaraisuuden hallintaprosessi, jossa rahoitustaseeseen markkinariskeille varataan pääomaa sekä normaalissa että stressiskenaariossa.

Rahoitustaseen korkoriski

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tuloarvon kautta. Pankin liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennaisena osana kuuluu korkoriski. Korkoriskiä syntyy pankin rahoitustaseesta, jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitussalkuista. Pankin kaukapanikäyntivarasto ovat vakavaraisuusasetuksessa määritelty ns. pieni kaupankäyntivarasto, jonka korkoriskipositio ovat vähäinen.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten haitallista vaikutusta pankkitoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon (nykyarvoriski) tai korkokatteeseen (tuloarvoriiski).

Korkoriskien hallinnan tavoitteena on pankin korkokatteen ja nykyarvon vakauttaminen tasolle, jossa pankin liiketoiminta on kannattavaa, sekä niiden vaihtelun rajoittaminen siten, että pankin vakavaraisuus ei ole uhattuna voimakkaissakaan korkoympäristön muutoksissa. Pankin riskinottohalukkuus korkoriskin osalta kuvataan pankin hallituksen asettamilla korkoriskilimiiteillä. Korkoriskiä voidaan hallita muokkaamalla tuote- ja taserakennetta, suunnittelemalla sijoitusten ja liikkeeseenlaskujen korkosidonnaisuutta ja maturiteettia sekä tekemällä suojaavia korkojohdannaisia.

Pankki käyttää aktiivisesti korkokatteen suojaamisessa korkojohdannaisia: korko-optioita ja koronvaihtosopimuksia. Johdannaisten korkoriskiä seurataan erikseen sekä nykyarvo- että tuloarvokilaskennassa.

Pankin korkoriskiä mitataan kuukausittain sekä korkokatteen että taseen nykyarvon muutoksen kautta. Nykyarvomenetelmässä mitataan, kuinka paljon taseen käypä arvo muuttuu korkojen muuttuessa ja kunkin tase-erän markkina-arvon odotetaan muodostuvan kyseisen instrumentin rahavirtojen nykyarvona. Tuloarvokilaskennassa ennustetaan tulevaa korkokatteetta vuoden horisontilla markkinakorkojen muuttuessa.

Korkoriskin mittaamisessa käytetään gap-analyysia. Herkkyysanalyysi mittaa yhden prosenttiyksikön korkotason muutoksen vaikutusta vuotuisen korkokatteeseen. Pankin korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille.

Avoimen korkoriskin määrää mitataan korkoherkkyydellä, joka huomioi edellä mainittujen korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen tulevina vuosina. Pankin korkoriski oli 31.12.2019 +12,8 / -11,6 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta, jos korkotaso muuttuisi yhden prosenttiyksikön verran. Kahden prosenttiyksikön muutoksella pankin korkoriski olisi vastaavasti +23,7 / -18,8 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta. Korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille.

Johdannaissopimukset

Pankki suojaa korollisia velkojaan korkojen muutoksia vastaan korkojohdannaisilla ja soveltaa niihin suojauslaskentaa koskevia määräyksiä sekä seuraa säännöllisesti suojausten tehokkuutta. Johdannaiset eritellään liitetiedossa 1.5. Pankki seuraa kuukausittain johdannaisiin liittyviä

riskejä kuten johdannaisten käyvän arvon muutoksia verrattuna korkokäyrän muutoksiin sekä muutoksia pankin taseasemassa ja korkokatteen herkkyydessä koronmuutoksille.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu pankin ydinliiketoimintaan. Pankin kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu ja tilinpäätöksessä arvostettu pääosin kauppahintamenetelmällä. Markkinaperusteista tuottovaadetta asetettaessa on otettu huomioon kiinteistökohteen sijainti, kunto, käyttötarkoitus ja markkinanäkymät. Tuottoarvomenetelmän lisäksi erityisesti asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa on käytetty kauppahintamenetelmää. Pankin kiinteistöriskiä seurataan säännöllisesti hallitukselle tehtävällä raportoinnilla, jossa raportoidaan kiinteistöjen tuotot, sitoutuneet pääomat, vuokrausasteet ja kiinteistöjen tuotto prosentit.

Kiinteistöomaisuuden arvo on maltillinen verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin pääomiin eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta pankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot on kuvattu liitetiedossa 1.7 (pois lukien aineettomiin hyödykkeisiin kirjatut aktivoinnit).

Pankin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli tilinpäätöshetkellä 2 726 tuhatta euroa (2 750). Sijoituskiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma väheni verrattuna edelliseen tilikauteen ja oli määrältään 1 293 (1 406) tuhatta euroa, mikä on 0,4 prosenttia pankin taseen loppusummasta.

Operatiivinen riski

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Myös luotto- ja kaupankäyntiprosessien eri vaiheisiin sisältyy sekä operatiivisia riskejä että luotto-, likviditeetti- ja markkinariskejä, joita on arvioitu ryhmätason operatiivisten riskien arvioinnissa. Strategiset riskit on tässä rajattu operatiivisten riskien ulkopuolelle.

Pankin liiketoiminnassa noudatetaan voimassa olevia lain säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssialan Keskusliitossa vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä sekä operatiivisten riskien hallinnan periaatteita ja järjestämistä samoin kuin muita ryhmän sisäisiä ohjeita.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu pankkiliiketoiminnan operatiivisesta riskistä, riskinottoa-son linjauksesta ja operatiivisten riskien hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja keskeiset operatiiviset ohjeet.

Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan. Operatiivisten riskien tunnistamisen kautta määritellään valvonta ja kontrollit. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Lisäksi pankin jatkuvuussuunnitelmalla varaudutaan toiminnan merkittäviin häiriöihin.

Operatiiviselle johdolle raportoidaan säännöllisesti operatiivisista riskeistä ja toteutuneista vahingoista sekä läheltä piti tilanteista.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisilla riskeillä tarkoitetaan pätemättömistä sopimuksista tai puutteellisesta dokumentaatiosta aiheutuvaa tappiota ja lain tai viranomaismääräysten rikkomisesta aiheutuvaa sanktioiden, korvausvelvollisuuden asiakasta kohtaan tai menetetyn liikearvon riskiä. Pankkitoiminnassa noudatetaan pankki- ja vakuutusalan vakioehtoja. Muita kuin vakiomuotoisia sopimuksia laadittaessa käytetään lakiasiantuntijoita sekä tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Säännösten noudattamisesta ja koordinoinnista vastaa compliance -toiminto. Compliance -toiminto varmistaa, että lainsäädäntöä, sekä viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä noudatetaan. Compliance -toiminnon vastuulla on myös valvoa, että annettuja sisäisiä ohjeita ja henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä myös muita rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita noudatetaan.

Liiketoimintariski

Liiketoimintariskit kuvaavat liiketoimintaympäristöstä johtuvien epävarmuuksien vaikutuksia liiketoimintaan. Liiketoimintariskit syntyvät kilpailusta, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksista sekä tuloksen muodostumisen odottamattomista heilahteluista. Liiketoimintariskit voivat syntyä myös väärän strategian valinnasta, puutteellisesta johtamisesta tai hitaasta reagoinnista toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Liiketoimintariskiä hallitaan ja minimoidaan strategia- ja liiketoimintasuunnittelun kautta.

Hallinto ja henkilöstö

Pankin äänivaltaiset tallettajat ja kantarahasto-osuudenomistajat kokoontuivat säästöpankkikokoukseen 7.11.2019. He eivät valinneet edustajia isäntien syyskokouksessa toimitettavaan isäntien vaaliin.

Avain Säästöpankin isäntiin kuuluu 60 isäntää. Isäntien puheenjohtajana on toiminut Jari-Pekka Mäki-Fränti ja varapuheenjohtajana Heikki Hakala. Kevätkokouksessa isännät vahvistivat vuoden 2018 tilinpäätöksen ja myönsivät vastuuvapauden pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Pankin tilikauden voitosta 2 675 353,03 euroa päätettiin siirtää 2 500 353,03 euroa pankin vapaan oman pääoman rahastoon. Pankin jakokelpoisista varoista 21 328 250,17 euroa päätettiin jakaa kantarahasto-osuuden omistajille voitto-osuuksia 175 000,00 euroa. Lisäksi päätettiin siirtää 2 500 353,03 euroa pankin vapaan oman pääoman rahastoon.

Isäntien syyskokouksessa 27.11.2019 päätettiin henkilövalinnoista. Erovuorossa olevat isännät valittiin pääosin uudelleen. Isäntien puheenjohtajana jatkaa Jari-Pekka Mäki-Fränti ja varapuheenjohtajana Heikki Hakala. Säästöpankin tilejä ja hallintoa valittiin tarkastamaan KHT-tilintarkastusyhteistö Ernst & Young Oy, jossa päävastuullisena tarkastajana KHT Kristian Berg ja varatilintarkastajiksi KHT-yhteisö Ernst & Young Oy.

Avain Säästöpankin hallitukseen kuuluu 6 jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Markku Tynysmaa ja varapuheenjohtajana Erkki Laide sekä toimitusjohtajana 30.9.2019 saakka Mikko Ruuska ja 1.10.2019 alkaen Annamari Malm. Varatoimitusjohtajana on toiminut Susanna Järvenpää. Hallitus kokoontui vuoden aikana 12 kertaa.

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Raimo Ahokas	maanviljelijä, Toholampi, 2015
Marja Kivioja	kirjanpitäjä, Kalajoki, 2016
Erkki Laide	myyntipäällikkö, Kaustinen, 2003
Jukka Peltola	kirjanpitäjä, Kauhava, 2015

Virpi Syväjärvi
Markku Tynysmaa

yrittäjä, Kauhava, 2014
metsäasiakasvastaava, Kauhava, 2004

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 46 henkilöä, joista kokoaikaisia oli 46 (47) ja osa-aikaisia 0 (1) henkilöä. Henkilömäärä pysyi vuoden aikana pääsääntöisesti ennallaan. Henkilökunnan keski-ikä oli tilinpäätöshetkellä 46,7 vuotta. Pankin henkilökunnasta suurin osa on suorittanut sijoituspalvelututkinnon ja finanssialan ammattitutkinnon. Esimiehet ovat pääsääntöisesti suorittaneet sijoituspalvelututkinnon ja johtamisen erikoisammattitutkinnon. Lisäksi henkilökunta on suorittanut muita ammatillista osaamista vahvistavia tutkintoja ja osallistunut ajankohtaiskoulutukseen. Pankki on käyttänyt taloudellisia resursseja henkilökunnan osaamisen kehittämiseen ja tarjonnut henkilöstölleen tuen ja mahdollisuuden osaamisen monipuoliseen laajentamiseen.

Pankin varsinaisena tilintarkastajana on toiminut Kristian Berg, KHT ja varatilintarkastajana KHT-yhteisö Ernst & Young Oy. Pankki on ulkoistanut sisäisen tarkastuksen Säästöpankkitarastukselle. Sisäisenä tarkastajana on toiminut Tuomas Angervo.

Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Säästöpankin hallintoa hoitavat isännät, jotka ovat tallettajien ja kantarahasto-osuuden omistajien edustajia. Säästöpankkikokouksessa valitut tallettajien edustajat ja isännät valitsevat isäntien syyskokouksessa isännät. Isäntien tehtävänä on valita pankin hallituksen jäsenet, vahvistaa pankin toimintaa koskevat säännöt ja yleiset ohjeet sekä käsitellä pankin tilinpäätös ja vastuuvapauden myöntäminen.

Päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Hallituksen työskentely perustuu vahvistettuihin ohjeisiin. Hallituksen tehtävänä on päättää merkittävimmistä pankin liiketoimintaan liittyvistä asioista. Pankin toimitusjohtaja hoitaa pankin juoksevaa hallintoa hallitukselta saamiensa ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajan valitsee hallitus.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valittaessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Finanssivalvonnan määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuus selvitys tehtävää vastaanottaessaan.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valittaessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Finanssivalvonnan määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuus selvitys tehtävää vastaanottaessaan.

Palkitsemisjärjestelmät

Säästöpankin henkilöstön ja johdon palkitsemisjärjestelmä perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön, finanssialaa koskeviin säännöksiin ja suosituksiin sekä soveltuvin osin Hallinnointikoodi Corporate Governance -sääntöihin.

Säästöpankki noudattaa päätettäessä toimivan johdon ja henkilökunnan palkitsemisjärjestelmästä luottolaitoslain Hallinto- ja ohjausjärjestelmien 8. lukua. Säästöpankissa ei kuitenkaan sovelleta Luottolaitoslain 8 luvun 9,11 ja 12 §:en säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ei ylitä 50.000 euroa. Muuttuva palkkio yhden vuo-

den ansaintajaksolla ei myöskään ylitä 100 %:a palkkionsaajan kiinteän palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisjärjestelmällä tarkoitetaan niitä päätöksiä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön palkitsemisessa. Palkitsemisjärjestelmä sisältää sekä palkitsemistavan että sen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvät prosessit. Palkitsemisjärjestelmää kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti yhteenliittymän kilpailukyvyyn, hyvän taloudellisen kehityksen, kannustavuuden, sitouttamisen sekä uusien pätevien henkilöiden saavutuksen turvaamiseksi. Säästöpankissa palkitsemisjärjestelmä nähdään laajana kokonaisuutena, jolla tuetaan henkilöstön motivaatiota ja työtyytyväisyyttä. Sen avulla ohjataan toimintaa kohti yhteisiä tavoitteita. Palkitsemisjärjestelmä sisältää osioita rahallisesta palkitsemisesta ja muista palkitsemisen muodoista, kuten ammatillisen osaamisen ylläpidosta ja kehittämisestä. Rahallinen palkitseminen on siis vain yksi osa kokonaisuutta ja painoarvoa asetetaan myös muihin palkitsemisen keinoihin.

Palkitsemisjärjestelmä on yhdenmukainen pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja toteutetaan aina voimassa olevien riskienhallintaperiaatteiden puitteissa. Palkitseminen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittää pankin riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestävän riskitason.

Toimitusjohtajan työsuhteen ehdot ja edut hyväksyy pankin hallitus. Hallituksen jäsenille maksetaan kokouskohtainen palkkio. Hallituksen puheenjohtaja saa kokouspalkkion lisäksi kuukausikohtaisen palkkion. Pankilla on käytössä palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella henkilökunnalle voidaan maksaa enintään 3.500 euron määrä asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajalla ja sijoituspäälliköllä on pankin hallituksen hyväksymä palkitsemisjärjestelmä. Palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on palkita henkilökunnan suorituksia pankin strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Osalla pankin henkilökunnasta on lisäeläkkeitä, jotka mahdollistavat kyseisten henkilöiden siirtymisen eläkkeelle lakisääteistä eläkeikää nuorempana. Eläkkeellesiirtymisaika on näissä sopimuksissa 61-64 vuoden välillä. Lisäeläketurva voi perustua työehtosopimuksen tai työsopimuksen määräyksiin.

Palkitsemisen perusteena oleva kokonaiskompensaatio jakautuu kiinteään ja muuttuvaan palkanosaan. Muuttuva palkanosa käsittää sekä lyhyen että pitkän aikavälin palkitsemisen.

Säästöpankissa on tunnistettu merkittävät riskinottajahenkilöt, jotka voivat vaikuttaa pankin riskiprofiiliin tai toiminnallaan aiheuttaa pankille merkittävää taloudellista riskiä. Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, jonka ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua jäsenluottolaitokselle tai yhtiölle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), ja jos hänelle aiotaan maksaa yli 50.000 vuosipalkkio, noudatetaan luottolaitoslaissa määritettyä muuttuvien palkkioiden maksamisen lykkäämistä.

Sisäinen tarkastus todentaa vähintään kerran vuodessa, että Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen päättämiä palkitsemisjärjestelmiä on säästöpankissa noudatettu.

Pilari III:n mukaiset palkitsemista koskevat tiedot julkistetaan Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä. Tilinpäätös on luettavissa Säästöpankkiryhmän kotisivuilla.

Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen, jonka omistusosuuden Säästöpankit myivät 1.4.2019. Pankin kirjanpito hoidetaan PP-Laskenta Oy:ssä, jonka osakekannan Säästöpankkiliitto osk omistaa tasaosuuksin kolmen muun pankkiryhmän kanssa. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälityks-

ja clearingpalveluja sekä rahahuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää.

Yhteiskuntavastuu

Avain Säästöpankin yhteiskuntavastuulla tarkoitetaan pankin vastuuta yritystoimintansa vaikutuksista ympäröivään yhteiskuntaan ja yrityksen sidosryhmiin. Paikallispankkina Avain Säästöpankille on tärkeää kantaa omalta osaltaan vastuunsa ympäröivästä yhteiskunnasta. Avain Säästöpankki huolehtii työnantajavelvoitteiden noudattamisesta. Pankin tuloksesta maksettiin vuonna 2019 yhteisöjen tuloveroa 450 tuhatta euroa.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2020

Pankin liiketoiminnan arvioidaan kehittyvän suotuisasti vuoden 2020 aikana. Pankin tuloskehityksen arvioidaan lievästi parantuva vuoden 2019 tasolta. Mikäli korkotaso nousee lievästi, on tällä pankin tulokseen positiivinen vaikutus. Voimakas korkotason nousu voi kuitenkin aiheuttaa arvonalentumistappioiden lisääntymisen. Kilpailutilanteen pysyessä kireänä pankin saamat marginaalit voivat laskea, jolla voi olla pankin tulosta heikentävä vaikutus.

Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Avain Säästöpankin voitonjakokelpoiset varat ovat 23 019 494,42 euroa, josta tilikauden voitto on 1 647 403,73 euroa.

Hallitus ehdottaa isäntien kokoukselle, että tilikauden voitto käytetään seuraavasti:

- jaetaan kantarahasto-osuuksille voitto-osuutena	140 000,00 euroa
- jätetään omaan pääomaan	1 507 403,73 euroa
Yhteensä	<u>1 647 403,73 euroa</u>

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Kulu-tuotto -suhde, %

Hallintokulut + poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista
hyödykkeistä + liiketoiminnan muut kulut x 100

Korkokate + tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista + nettopalkkiotuotot
+ arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien
rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotulos + sijoituskiinteistöjen
nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Oman pääoman tuotto (ROE)

$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{tilinpäätös-}} \cdot 100$
 siirtojen kertymä laskennallisella verovelalla
 vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA)

$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin}} \cdot 100$
 (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste

$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiiirtojen kertymä}}{\text{Taseen loppusumma}} \cdot 100$
 laskennallisella verovelalla vähennettynä

Vakavaraisuussuhde

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} \cdot 8 \%$

Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \cdot 100$

Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \cdot 100$

Vähimmäisomavaraisuusaste

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma yhteensä}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \cdot 100$

Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Omat varat yhteensä (TC)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \cdot 100$

Tilinpäätös

Avain Säästöpankin tuloslaskelma

		1.1. - 31.12.2019 eur	1.1. - 31.12.2018 eur
Korkotuotot	(2.1)	7 192 464,11	7 728 179,89
Korkokulut	(2.1)	-962 411,33	-1 538 977,75
KORKOKATE		6 230 052,78	6 189 202,14
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	(2.2)	69 379,07	96 436,81
Palkkiotuotot	(2.3)	3 387 793,94	3 115 399,59
Palkkiokulut	(2.3)	-465 015,36	-456 325,83
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(2.4)	250 375,78	-410 801,66
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat nettotuotot	(2.5)	-352 976,59	846 690,80
Suojauslaskennan nettotulos	(2.6)	-1 985,55	148,20
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	(2.7)	-123 559,72	-27 609,94
Liiketoiminnan muut tuotot	(2.8)	330 939,99	292 773,00
Hallintokulut		-5 175 778,29	-5 035 833,24
Henkilöstökulut	(2.9)	-2 742 961,97	-2 607 172,89
Muut hallintokulut	(2.10)	-2 432 816,32	-2 428 660,35
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(2.11)	-495 574,69	-321 542,85
Liiketoiminnan muut kulut	(2.8)	-1 413 433,01	-1 245 467,63
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintameno- kirjattavista rahoitusvaroista	(2.12)	-127 693,21	-8 701,47
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	(2.12)	-1 193 514,87	-161 743,69
LIIKEVOITTO		919 010,27	2 872 624,23
Tilinpäätössiirrot		1 123 240,86	402 897,59
Tuloverot		-394 847,40	-600 168,79
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO(TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN		1 647 403,73	2 675 353,03
Muun kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut		0,00	0,00
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		1 647 403,73	2 675 353,03

Avain Säästöpankin tase

VASTAAVAA

		31.12.2019	31.12.2018
		eur	eur
Käteiset varat		990 647,24	930 920,16
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		9 172 255,00	3 414 220,00
Saamiset luottolaitoksilta	(1.1)	17 285 646,46	30 392 533,79
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(1.1)	217 994 769,43	213 837 654,82
Saamistodistukset	(1.2)	37 407 780,48	54 210 434,46
Julkisyhteisöiltä		0,00	0,00
Muilta		37 407 780,48	54 210 434,46
Osakkeet ja osuudet	(1.3)	7 174 892,86	6 278 946,50
Johdannaissopimukset	(1.5)	1 085 990,39	1 319 496,82
Aineettomat hyödykkeet	(1.6)	1 097 870,16	1 169 464,85
Aineelliset hyödykkeet	(1.7)	4 048 230,23	4 308 288,87
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet		1 292 982,81	1 404 145,45
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		2 531 450,26	2 548 540,42
Muut aineelliset hyödykkeet		223 797,16	355 603,00
Muut varat	(1.8)	50 619,10	5 479,63
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(1.9)	1 915 542,67	1 887 730,57
Laskennalliset verosaamiset	(1.18)	624 170,95	364 208,78
VASTAAVAA YHTEENSÄ		298 848 414,97	318 119 379,25

VASTATTAVAA

		31.12.2019	31.12.2018
		eur	eur
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille	(1.11)	26 205 133,63	39 726 461,77
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	(1.12)	226 144 750,61	230 509 158,53
Talletukset		226 144 750,62	230 277 658,33
Muut velat		-0,01	231 500,20
Muut velat	(1.14)	856 054,09	1 088 756,43
Siirtovelat ja saadut ennakot	(1.16)	821 795,99	974 448,53
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	(1.17)	6 000 000,00	8 000 000,00
Laskennalliset verovelat	(1.18)	419 407,91	125 013,50
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		260 447 142,23	280 423 838,76

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Poistoero	0,00	1 007,96
Vapaaehtoiset varaukset	8 450 832,58	9 573 065,48
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ	8 450 832,58	9 574 073,44
OMA PÄÄOMA	(1.22)	
Osakepääoma/Osuuspääoma/Peruspääoma	200,00	200,00
Kantarahasto/Lisäpääoma	7 000 000,00	7 000 000,00
Muut sidotut rahastot	-69 254,26	-206 983,12
Vararahasto	749 797,95	749 797,95
Käyvän arvon rahasto	-819 052,21	-956 781,07
Vapaat rahastot	21 066 936,67	18 566 583,64
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	0,00	0,00
Muut rahastot	21 066 936,67	18 566 583,64
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	305 154,02	86 313,50
Tilikauden voitto (tappio)	1 647 403,73	2 675 353,03
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	29 950 440,16	28 121 467,05
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	298 848 414,97	318 119 379,25

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

	31.12.2019	31.12.2018
	eur	eur
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	906 130,16	1 137 985,08
Takaukset ja pantit	771 130,16	941 985,08
Muut	135 000,00	196 000,00
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	13 768 062,60	11 826 095,88
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	0,00	0,00
Muut	13 768 062,60	11 826 095,88

Avain Säästöpankin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2019 eur	1.1.-31.12.2018 eur
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	1 647 403,73	2 675 353,03
Tilikauden oikaisut	1 195 056,66	722 241,09
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	6 270 603,74	10 645 130,23
Saamistodistukset	10 024 534,57	-4 186 002,05
Saamiset luottolaitoksilta	-10 551,24	-184 914,59
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	-4 163 901,47	969 035,12
Osakkeet ja osuudet	318 336,00	4 970 639,17
Muut varat	102 185,88	9 076 372,58
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-18 164 630,62	-5 516 367,10
Velat luottolaitoksille	-13 521 328,14	-22 372 519,46
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-4 133 500,84	18 014 062,62
Muut velat	-509 801,64	-1 157 910,26
Maksetut tuloverot	-621 747,12	-1 252 574,27
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-9 673 313,61	7 273 782,98
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset	-940 731,71	-263 800,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-289 366,17	-1 195 594,50
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	20 700,00	20 000,00
Investointien rahavirta yhteensä	-1 209 397,88	-1 439 394,50
Rahoituksen rahavirta		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-2 000 000,00	-700 000,00
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-175 000,00	-175 000,00
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-2 175 000,00	-875 000,00
Rahavarojen nettomuutos	-13 057 711,49	4 959 388,48
Rahavarat tilikauden alussa	29 195 021,17	24 235 632,69
Rahavarat tilikauden lopussa	16 137 309,68	29 195 021,17
Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:		
Käteiset varat	990 647,24	930 920,16
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	15 146 662,44	28 264 101,01
Yhteensä	16 137 309,68	29 195 021,17
Lisätiedot rahoituslaskelmaan:		
Saadut korot	7 270 969,90	7 959 245,44
Maksetut korot	1 083 651,48	1 633 990,78
Saadut osingot	69 379,07	96 436,81
Tilikauden oikaisut:		
Tilinpäätössiirrot	-1 123 240,86	-402 897,59
Tuloslaskelman verot	394 847,40	600 168,79
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot	1 321 208,08	170 445,16
Käyvän arvon muutokset	1 985,55	-136,60
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	608 604,50	333 639,04
Muut oikaisut	-8 348,01	21 022,29
Yhteensä	1 195 056,66	722 241,09

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Avain Säästöpankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, Keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä. Säästöpankit ovat itsenäisiä alueellisia ja paikallisia pankkeja. Yhdessä Säästöpankit muodostavat pankkiryhmän, jossa yhdistyvät paikallisuus ja valtakunnallisuus. Säästöpankkien perustehtävä on edistää säästäväisyyttä ja asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia lähellä asiakasta. Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiointiin, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuote- ja palveluyhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Jäsensäästöpankkien omistamat tuote- ja palveluyhtiöt tukevat ja edistävät Säästöpankkiryhmän liiketoimintaa joko vastuullaan olevien tuotteiden tai keskitetyn palvelutuotannon kautta. Ryhmän merkittävimmät tuote- ja palveluyhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy, Säästöpankkipalvelut Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 20 säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy ja Sp-Koti Oy. Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä. Säästöpankkiryhmä ei muodosta kirjanpitolaisissa määriteltyä konsernia eikä luottolaitostoinnista annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsenpankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös. Yhdistelty tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö Säästöpankkiliitto osk:n ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaisissa tarkoitettu määräysvalta. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta. Yhdisteltyä tilinpäätöstä varten Säästöpankkiryhmässä sovelletaan yhtenäisiä tilinpäätösperiaatteita. Jäljennös Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa osoitteesta www.saastopankki.fi tai Säästöpankkiliiton toimitiloista käyntiosoitteesta Teollisuuskatu 33, 00510 Helsinki.

Pankit laativat erillistilinpäätöksensä kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (698/2014) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusvarat ja –velat

Avain Säästöpankki soveltaa rahoitusinstrumenttien kirjaamiseen ja arvostamiseen IFRS 9 Rahoitusinstrumentit standardia. Suojaussuhteisiin, joissa suojauskohteena on rahoitusvarojen- tai -velkojen muodostaman salkun käyvän arvon suojaaminen korkoriskiltä ("korkoriskin portfolio-suojaus"), Avain Säästöpankki jatkaa IAS 39 Rahoitusinstrumentit: Kirjaaminen ja arvostaminen standardin soveltamista.

Alkuperäinen kirjaaminen

Rahoitusvaroihin tai velkoihin kuuluva erä kirjataan taseeseen, kun yhteisöstä tulee instrumentin sopimusehtojen osapuoli. Rahoitusvarojen selvityspäiväkäytännön mukainen osto tai myynti kirjataan taseeseen tai taseesta pois kaupantekopäivän perusteella.

Rahoitusvarat ja -velat arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Myöhemmillä kausilla transaktiomenot kirjataan tuloslaskelmaan korkotuotoksi tai –kuluksi osana rahoitusvaran tai –velan efektiivistä korkoa.

Rahoitusvarojen luokittelu ja luokittelun määrittely

Avain Säästöpankki luokittelee rahoitusvarat myöhempää arvostamista varten seuraaviin arvostusluokkiin:

- Jaksotettu hankintameno
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (käyvän arvon rahasto)
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat.

Rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä perustuen liiketoimintamalliin, jolla sitä rahoitusvarojen ryhmää, johon rahoitusvara kuuluu, hallinnoidaan sekä siihen, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevat pääomamäärän koron maksua.

Liiketoimintamallin arviointi

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, kuinka pankki hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen keräytämiseksi. Toisin sanoen liiketoimintamalli ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä, rahoitusvarojen myynnistä vai näistä molemmista. Jos rahavirrat realisoituvat tavalla, joka poikkeaa liiketoimintamallin arviointiajankohtana olleista odo- tuksista, tästä ei aiheudu tilinpäätökseen aiempia kausia koskevaa virhettä eikä se myöskään muuta jäljellä olevien kyseisen liiketoimintamallin mukaisesti pidettävien rahoitusvarojen luokit- telua.

Rahavirtaominaisuuksien arviointi

Rahavirtaominaisuuksilla tarkoitetaan rahoitusvaran sopimuksen mukaisten rahavirtojen luon- netta.

Rahavirtaominaisuuksia arvioidessa käydään läpi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua, esim. korko sisältää vain korvauksen rahan aika-arvosta, luottoriskistä ja muista perustyyppiselle lainaamiselle tyypillis-

tä riskeistä. Mikäli sopimusehdot sisältävät sellaisia tekijöitä, joita ei voida pitää lainaamiselle tyypillisinä ehtoina, luokitellaan rahoitusvara käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Jaksotettu hankintameno

Rahoitusvaroihin kuuluva erä arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon, jos molemmat seuraavista ehdoista täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta arvostettavat

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on arvostettava käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta, jos molemmat seuraavat ehdot täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja, että myymällä rahoitusvaroja ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamerän koron maksua.

Velkainstrumenttien osalta arvostus kirjanpidossa tehdään käypään arvoon ja arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla ja odotettavissa olevalla luottotappiolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan.

Rahoitusvarasta luovuttaessa tai myytäessä saatu voitto tai tappio käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettaessa kirjataan velkainstrumenttien osalta tulosvaikutteisesti.

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä pankki voi tehdä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan oman pääoman ehtoisen sijoituksen myöhemmät käyvän arvon muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Tällaiset sijoitukset arvostetaan kirjanpidossa käypään arvoon ja käyvän arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan. Oman pääoman ehtoisestä sijoituksesta saatavat osingot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun oikeus maksuun saadaan, osakkeesta saatavat pääomanpalautukset kirjataan laajaan tuloslaskelmaan.

Oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta käyvän arvon rahastoon kertynyttä realisoitumatonta voittoa tai tappiota ei siirretä tulosvaikutteiseksi missään vaiheessa vaan siirto tehdään oman pääoman sisällä edellisten tilikausien voittovaroihin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat

Kaikki sellaiset erät, jotka eivät ole jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavia, kuuluvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi. Rahoitusvara voidaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä kuitenkin nimenomaisesti luokitella peruuttamattomasti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi, jos näin toimimalla poistetaan arvostamiseen tai kirjaamiseen liittyvä epäjohdonmukaisuus tai vähennetään merkittä-

västi tällaista epäjohtonmukaisuutta, joka muutoin aiheutuisi varojen tai velkojen arvostamisesta tai niistä johtuvien voittojen tai tappioiden kirjaamisesta erilaisilla perusteilla

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellaan myös sellaiset vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, joissa rahavirtakriteereiden ei voida katsoa täyttyvän. Rahavirtakriteerit arvioidaan pankissa instrumenttikohtaisesti, sen määrittämiseksi onko kyseisen erän sopimusehdoissa määritettyinä tiettyinä ajankohtina toistuvia rahavirtoja, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan koron maksua.

Rahoitusvarojen luokittelun muutokset

Vieraan pääoman ehtoisten sijoitusten uudelleen luokittelu tehdään vain silloin, kun Avain Säästöpankin rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudattamat liiketoimintamallit muuttuvat. Tällaisten muutosten odotetaan olevan erittäin harvinaisia, eikä Avain Säästöpankki ole tehnyt uudelleenluokitteluja kuluneella tilikaudella.

Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen

Kun rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen, tai niihin tehdään muutoin muutoksia ja tämä uudelleen neuvottelu tai muutosten tekeminen ei johda kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjaamiseen pois taseesta IFRS 9:n mukaisesti, rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräinen kirjanpitoarvo lasketaan uudelleen ja tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjaaminen pois taseesta

Rahoitusvara kirjataan pois taseesta, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaraan kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa olemasta voimassa tai mikäli erä siirretään toiselle osapuolelle näin täyttäen taseesta poiskirjaamisen edellytykset.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on siirretty toiselle osapuolelle siinä ja vain siinä tapauksessa, että pankki joko:

- siirtää sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen toiselle osapuolelle; tai
- pitää itsellään sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen mutta ottaa vastatakseen sopimukseen perustuvan velvollisuuden maksaa kyseiset rahavirrat yhdelle tai useammalle vastaanottajalle ”läpikulku”-järjestelyllä. Sopimusta voidaan pitää ”läpikulku”-järjestelynä kun:
 - Velvollisuutta maksaa lopulliselle saajalle ei ole, mikäli ei saada kerättyä vastaavia määriä alkuperäisestä omaisuuserästä
 - Alkuperäisen omaisuuserän myynti tai panttaaminen on siirtosopimuksella estetty

Siirrettäessä rahoitusvaroihin kuuluva erä toiselle osapuolelle, taseesta poiskirjaamisen edellytykset täyttyvät vain kun:

- Omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut on siirretty toiselle osapuolelle; tai
- Omistamiseen liittyviä merkittäviä riskejä ja etuja ei ole siirretty toiselle osapuolelle tai pitänyt näitä itsellään, mutta määräysvalta on siirretty.

Rahoitusvelka kirjataan pois taseesta silloin ja vain silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa, toisin sanoen peruutettu, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut. Jos jo lainanottajana ja lainanantajana olevien osapuolten välillä vaihdetaan vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena ja uuden rahoitusvelan kirjaamisena. Ero kirjanpitoarvon ja maksetun vastikkeen välillä kirjataan tulosvaikutteisesti.

Käyvän arvon määrittäminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään sen hetkistä ostokurssia. Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan. Arvostushintoina käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritetty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät olennaisilta osin perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettava erä kokonaisuudessaan luokitellaan, määritetään koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys arvioidaan kyseisen käypään arvoon arvostettavan erän suhteen kokonaisuudessaan.

Arvonalentuminen

Avain Säästöpankki määrittää arvonalentumisen perustuen rahoitusvaran odotettavissa oleviin luottotappioihin. Odotettavissa olevia luottotappiota koskeva vähennyserä lasketaan ja kirjataan rahoitusvaroille, jotka arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen jaksoitettuun hankintameno- tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta sekä takaussopimuksille ja taseen ulkopuolisille luottositoumuksille.

Odotettavissa olevan luottotappion määrittämiseksi rahoitusvarat luokitellaan vaiheisiin 1, 2 tai 3 sen perusteella, onko rahoitusvaran luottoriski kasvanut merkittävästi taseeseen kirjaamispäivän ja raportointipäivän välillä. Vaiheeseen 1 kuuluvat rahoitusvarat, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi, vaiheeseen 2 kuuluvat rahoitusvarat, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi ja vaiheeseen 3 rahoitusvarat, joiden katsotaan olevan arvoltaan alentuneita.

Avain Säästöpankissa odotettavissa olevien luottotappioiden (Expected Credit Loss eli ECL) laskenta tehdään vähäriskisille luotoille Loss Rate –mallilla ($ECL = \text{Loss Rate} * EAD$). Vähäriskisiä vastapuolia ovat julkisen sektori, rahoituslaitokset ja valtion takaamat opintolainat. Muille luotoille ja arvopapereille laskenta tehdään PD/LGD –mallilla ($ECL = PD * LGD * EAD$).

Loss Rate –mallin komponentit:

- Loss rate % eli laskennassa käytetään vastapuolille omia vakioituja prosentteja. Määräytyy vastapuolen sektorikoodin perusteella.
- EAD eli vastuun määrä on vuositason keskiarvo, joka tulevien lyhennysten vuoksi on yleensä pienempi kuin sopimuksen saldo.

PD/LGD –mallissa käytettävät komponentit:

- EAD (Exposure At Default) eli vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä. Määrässä huomioidaan sopimus- ja vuositasolle lasketut lyhennykset ja ennakaiset takaisinmaksut niille tuotteille, joille ennakainen takaisinmaksu on mallinnettu. Taseen ulkopuolisten erien katsotaan pysyvän vakiona sopimuksen elinkaaren loppuun asti. Luoton nostamaton osuus huomioidaan laskelmissa täysimääräisenä.
- PD % (Probability of Default) eli maksuhäiriötodennäköisyys perustuu ulkoisiin ja sisäisiin luottoluokituksiin.
- LGD % (Loss Given Default) eli arvioitu tappion määrä maksukyvyttömyyshetkellä huomioi sopimuksen käytettävissä olevat vakuudet.

Vaihe 1: 12-kuukauden ECL

- Jos luottoriski ei ole luoton myöntämisen jälkeen merkittävästi kasvanut, lasketaan odotettavissa olevat luottotappiot perustuen 12 kuukauden odotettavissa olevaan luottotappioon. Odotettavissa olevaksi luottotappioksi kirjataan tällöin se osuus saamisen koko voimassaoloajalta odotettavissa olevista luottotappioista, joka aiheutuu laiminlyöntitapahtumista, jotka ovat mahdollisia 12 kuukauden kuluessa raportointipäivästä.

Vaihe 2: Elinkaaren aikainen ECL – luottoriski kasvanut merkittävästi

- Jos luottoriski on luoton myöntämisen jälkeen kasvanut merkittävästi, arvonalentumiset lasketaan perustuen luoton elinkaaren aikana odotettavissa olevaan luottotappioon. Odotettavissa olevaksi luottotappioksi kirjataan tällöin se osuus saamisen koko voimassaoloajalta odotettavissa olevista luottotappioista, joka aiheutuu kaikista mahdollisista laiminlyöntitapahtumista saamisen odotettavissa olevana voimassaoloaikana.

Vaihe 3: Elinkaaren aikainen ECL – vakavia maksuhäiriöitä

- Jos sopimukselle tulee vakavia häiriöitä, arvonalentumiset kirjataan perustuen luoton elinkaaren aikana odotettavissa olevaan luottotappioon. Vaiheeseen 3 kuuluvat

saamiset, joihin liittyy yksi tai useampi toteutunut haitallinen rahavirtoihin vaikuttava tapahtuma.

Toteutunut tappio vähennetään taseesta eikä tappioksi kirjattu osuus luotosta tule enää mukaan odotettujen tappioiden laskentaan.

Arvioitaessa luottoriskin mahdollista muutosta otetaan huomioon kaikki asiaan kuuluvat ja käytettävissä olevat tiedot jotka ovat saatavilla ilman kohtuutonta työpanosta ja kustannuksia. Sopimuksen luottoriski on kasvanut merkittävästi (sopimus siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2) kun sopimuksella on m.m. yli 30 päivän maksuviive, sopimuksen PD kasvaa joko 2,50 –kertaiseksi tai 10 %-yksikköä tai sopimukselle on tehty lainanhoitajousto (performing). Sopimus siirtyy vaiheeseen 3 kun sopimuksella on havaittu vakavia maksuhäiriöitä eli sopimuksen tai asiakkaan luottoluokka on D, sopimuksella on yli 90 päivän maksuviive, sopimukselle on tehty (non performing) lainanhoitajousto tai sopimukselle on hakemushetkellä kirjattu lainanhoitajoustoperkin-tä. ECL-laskennassa käytetään samaa maksukyvyttömyyden (default) määritelmää, joka pankilla on käytössä luotonantosäännöissä. Sopimus voi palautua parempaan vaiheeseen, jos sen luottoriski on parantunut merkittävästi ja se täyttää kyseisen tason kriteerit pankin määrittämän ajan (ns. Probation period).

Laskennassa huomioidaan rahan aika-arvo diskonttaamalla sopimukselle laskettava odotettavissa oleva luottotappio. Efektiivisenä korkona pidetään sopimuksen korkoa ja se lasketaan vaiheissa 1 ja 2 bruttokirjanpitoarvolle ja vaiheessa 3 alentuneelle kirjatulle arvolle raportointipäivälle.

Laskennassa käytettävät skenaariot:

Jokaiselle sopimukselle lasketaan neljä eri skenaariota Säästöpankkiryhmän pääekonomistin luomien talouden tilojen avulla. Skenaariot ovat perusskenaario 50%, lievä taantuma 8%, syvä taantuma 2% ja optimistinen skenaario 40%. Näistä lasketaan kirjanpitoon siirrettävä määrä painottamalla eri skenaarioita painokertoimilla.

Odotetut luottotappiot kirjataan arvonalentumisina tuloslaskelman erään Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuun kirjattavista rahoitusvaroista. Samaan tuloslaskelman erään kirjataan myös lopulliset luottotappiot.

Suojauslaskenta ja johdannaissopimukset

Avain Säästöpankki soveltaa yleisen suojauslaskennan piirissä oleviin suojaussuhteisiin IFRS 9 standardia. Korkoriskin käyvän arvon portfoliosuojauksiin (makrosuojaus) sovelletaan IAS 39 "carve out" sääntelyä kunnes kyseisiä suojaussuhteita koskeva uusi sääntely astuu voimaan.

Johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöksessä käypään arvoon sopimuksen solmimisesta lähtien ja arvomuutokset kirjataan taseeseen ja tuloslaskelmaan tai muihin laajan tuloksen eriin.

Avain Säästöpankki suojaa korkoriskiään sekä käyvän arvon että rahavirran muutoksilta ja soveltaa suojaussuhteisiin suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus ja rahavirran suojauksen kohteena vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta. Pankissa sovelletaan Euroopan Unionin hyväksymää IAS 39 suojauslaskennan niin kutsuttua "carve out" – mallia, joka mahdollistaa sen että johdannaisia tai niiden osia voidaan yhdistää ja käyttää suojausinstrumentteina. Pankissa EU:n carve out-mallia sovelletaan kiinteäkorkoiseen ottolainaukseen. Tavoitteena on vakauttaa korkokatetta ja neutralisoida varojen ja velkojen mahdollinen käyvän arvon muutos.

Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmassa erään "Suojauslaskennan nettotulos". Käypää arvoa suojattaessa myös suojattava kohde on suojauk-

sen ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintameenoon. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään ” Suojauslaskennan nettotulos”. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja –kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehon osuus kirjataan suoraan tuloslaskelman erään ”Arvopaperikaupan ja valuutatatoiminnan nettotuotot”. Kaupankäynnin nettotuottoihin kirjataan myös suojaavina instrumentteina kirjattujen korko-optioiden aika-arvon muutos, koska aika-arvo ei ole osa suojaussuhdetta. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja –kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Suojaavan johdannaisen arvostamisesta käyvän arvon rahastoon kertynyt arvonmuutos kirjataan tulokseen suojatun rahavirran oikaisuksi sitä mukaa, kun suojattu rahavirta kirjataan tulokseen. Rahavirran suojauksessa suojattavaa kohdetta ei arvosteta käypään arvoon.

Suojauslaskennan aloittamisen hetkeltä dokumentoidaan suojattavan kohteen ja suojaavan johdannaisen suojaussuhde, kuten myös riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategia. Suojaussuhteen tehokkuutta arvioidaan jatkuvalla periaatteella kuitenkin aina vähintään raportointihetkiltä.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Jaon lähtökohtana ovat olleet käytetyt neliömetrit.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenuon. Pankki ei sovelta luottolaitoslain 12 luvun 8§:n mahdollisuutta arvostaa sijoituskiinteistöt käypään arvoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin.

Sijoituskiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan ero, mikäli se on olennainen, on kirjattu arvonalentumistappiona kuluksi sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuiksi.

Pankin keskeiset sijoituskiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti kauppahintamentelmää käyttäen. Kauppahintamentelmää on käytetty etupäässä asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa. Tuottoarvomentelmän arviot perustuvat kiinteistökohteesta saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoiden tuottovaateeseen. Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on ilmoitettu liitetiedossa 1.8.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset

Poistoeroon on kirjattu tehtyjen ja suunnitelmanmukaisten poistojen erotus.

Verotusperusteisia varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Verotusperusteisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskiä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää verovelkaa vähentämättä.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä takaus tai takuusitoumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myönnetyt nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimitit. Sitoumukset esitetään sen määräisinä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

Korkotuotot ja –kulut

Korkotuottoihin ja –kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuun ottamatta viivästyskorjoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai –kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

Poistoperiaatteet

Rakennusten ja muiden kuluviene aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat rakennusten ja rakennelmien osalta 30-40 vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 5-8 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tietokoneohjelmistojen kehittämismenot sekä lisenssit aktivoidaan Aineettomiin oikeuksiin ja poistetaan 3-5 vuodessa. Peruspankkijärjestelmä –hankkeen kulut aktivoidaan taseeseen ja poisto aika järjestelmän käyttöönoton jälkeen on 10 vuotta. Pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan 3-5 vuodessa.

Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset

Pankissa eikä konsernissa ole kirjattu muita kuin varsinaisen toiminnan tuottoja ja kuluja. Jos vastaisen menon ja menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisaikakohtaa ei tiedetä, se merkitään pankin taseen pakollisiin varauksiin.

Verot

Pankin tuloverot on kirjattu verotettavan tulon perusteella laskettuna. Käyvän arvon rahastoon sisältyvästä positiivisesta arvonmuutoksesta on taseeseen merkitty laskennallinen verovelka ja negatiivisesta arvonmuutoksesta laskennallinen verosaaminen. Lisäksi käyvän arvon rahastosta tulokseen siirretystä negatiivisesta arvonmuutoksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen. Muita laskennallisia veroja ei yhtiötasolla ole kirjattu.

Rahavarat

Rahoituslaskelman rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta. Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen.

LIITETIEDOT

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1 Lainat ja saamiset Saamiset luottolaitoksilta

	2019	Joista tappiota koskeva vähen- nyserä	2018	Joista tappiota koskeva vä- hennyserä
Vaadittaessa maksettavat	15 146 662,44	0,00	28 264 101,01	0,00
Keskusrahallaitokselta	15 080 814,17	0,00	28 178 670,10	0,00
Kotimaisilta luottolaitoksilta	65 848,27	0,00	85 430,91	0,00
Muut	2 138 984,02	0,00	2 128 432,78	0,00
Keskusrahallaitokselta	2 138 984,02	0,00	2 128 432,78	0,00
Yhteensä	17 285 646,46	0,00	30 392 533,79	0,00

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	2019	Joista tappiota koskeva vähen- nyserä	2018	Joista tappiota koskeva vä- hennyserä
Yritykset ja asuntoyhteisöt	39 609 878,48	76 139,16	36 299 474,74	64 959,43
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	164 078,93	54,44	161 879,86	54,00
Kotitaloudet	176 477 782,19	370 033,34	175 299 966,06	455 009,84
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	1 743 029,83	779,08	2 076 334,16	734,64
Yhteensä	217 994 769,43	447 014,94	213 837 654,82	520 823,79

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset

	2019			2018	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä	Yhteensä
Tase 1.1.2019	188 556,50	79 014,59	295 792,63	563 363,72	741 662,54
Siirrot vaiheeseen 1	10 614,06	-41 695,60	0,00	-31 081,54	-9 561,22
Siirrot vaiheeseen 2	-4 102,37	22 438,42	-1 811,09	16 524,96	12 368,96
Siirrot vaiheeseen 3	-222,87	-872,39	4 490,26	3 395,00	39 388,69
Uudet saamiset	225 420,87	4 226,28	12 003,73	241 650,88	96 212,40
Lyhennykset ja erääntyneet saamiset	-59 477,15	-7 527,86	-98 275,57	-165 280,58	-186 331,89
Toteutuneiden luottotappioi- den vaikutus	0,00	0,00	-80 595,71	-80 595,71	-98 621,76
Luottoriskin muutoksen vai- kutuksen vaikutus	-8 545,40	2 210,39	77 438,34	71 103,33	-71 137,76
Manuaalisten korjausten vaikutus	0,00	0,00	-5 078,43	-5 078,43	39 383,77
Tase 31.12.2019	352 243,64	57 793,83	203 964,16	614 001,63	563 363,73

	2019	2018
Järjestämättömät saamiset, yhteensä	1 805 655,00	1 841 028,00
joista yli 90 päivää erääntyneet saamiset	781 513,00	535 650,00
joista todennäköisesti maksamatta jäävät, jotka erääntymättömiä tai alle 90 päivää erääntyneitä	1 024 142,00	1 305 378,00

Sopimuksen mukainen jäljellä oleva määrä rahoitusvaroista, jotka on raportointikaudella kirjattu pois lopullisena luottotappiona ja joihin edelleen kohdistetaan perintätoimenpiteitä	0,00	230 944,38
Saamisista tilikaudelle kirjattujen lopullisten luottotappioiden määrä	80 595,71	187 000,29

1.2 Saamistodistukset

	2019		
	Yhteensä	Joista keskuspankki-rahoitukseen oikeuttavia saamis-todistuksia	Joista tappioita koskeva vähenyserä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	6 020 128,00	0,00	-
Julkisesti noteeratut	5 456 778,00	0,00	0,00
Muut	563 350,00	0,00	0,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	40 160 753,72	9 172 255,00	0,00
Julkisesti noteeratut	38 160 605,72	9 172 255,00	0,00
Muut	2 000 148,00	0,00	0,00
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat	400 000,00	0,00	846,24
Muut	400 000,00	0,00	846,24
Yhteensä	46 580 881,72	9 172 255,00	846,24

	2018		
	Yhteensä	Joista keskuspankki-rahoitukseen oikeuttavia saamis-todistuksia	Joista tappioita koskeva vähenyserä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	9 796 663,18	0,00	-
Julkisesti noteeratut	9 245 546,00	0,00	0,00
Muut	551 117,18	0,00	0,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	46 830 106,88	3 414 220,00	0,00
Julkisesti noteeratut	45 609 694,88	3 414 220,00	0,00
Muut	1 220 412,00	0,00	0,00
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat	997 884,40	0,00	2 115,60
Julkisesti noteeratut	0,00	0,00	0,00
Muut	997 884,40	0,00	2 115,60
Yhteensä	57 624 654,46	3 414 220,00	2 115,60
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	319 500,00	0,00	0,00

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Saamistodistukset	2019			2018	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä	Yhteensä
Tase 1.1.2019	256 027,16	0,00	0,00	256 027,16	94 283,47
Siirrot vaiheeseen 1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot vaiheeseen 2	-5 383,17	666 482,94	0,00	661 099,77	0,00

Siirrot vaiheeseen 3	-9 284,40	0,00	167 004,61	157 720,21	0,00
Uudet saamistodistukset	37 971,64	533 517,05	2 862,46	574 351,15	124 240,24
Erääntyneet saamistodistukset	-102 010,53	0,00	-62 978,00	-164 988,53	-51 200,37
Luottoriskin muutoksen vaikutus	-35 937,09	0,00	0,00	-35 937,09	88 703,82
Tase 31.12.2019	141 383,61	1 199 999,99	106 889,07	1 448 272,67	256 027,16

1.3 Osakkeet ja osuudet

	2019	2018
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	0,00	318 336,00
Julkisesti noteeratut	0,00	318 336,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	7 174 892,86	5 960 610,50
Julkisesti noteeratut	0,00	0,00
Muut	7 174 892,86	5 960 610,50
Osakkeet ja osuudet yhteensä	7 174 892,86	6 278 946,50
- joista luottolaitoksissa	6 157 318,05	4 872 891,05
- joista muissa yrityksissä	1 017 574,81	1 406 055,45

1.4 Rahoitusvarojen ryhmät

Rahoitusvarojen luokittelu IFRS 9:n mukaisesti 31.12.2019

	2019	2018
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat		
Käteiset varat	990 647,24	930 920,16
Saamistodistukset	399 153,76	997 884,40
Saamiset luottolaitoksilta	17 285 646,46	30 392 533,79
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	217 982 769,43	213 825 654,82
Yhteensä	236 658 216,89	246 146 993,17
-Joista tappioita koskeva vähennyserä JHM, yhteensä	447 861,18	522 939,39
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	6 020 128,00	9 796 663,18
Osakkeet ja osuudet	0,00	318 336,00
Johdannaissopimukset	1 085 990,39	1 319 496,82
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	12 000,00	12 000,00
Yhteensä	7 118 118,39	11 446 496,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (velkainstrumentit)		
Saamistodistukset	40 160 753,72	46 830 106,88
Yhteensä	40 160 753,72	46 830 106,88
-Joista tappioita koskeva vähennyserä (1)	1 447 426,43	253 911,56
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (oman pääoman ehtoiset instrumentit)		
Osakkeet ja osuudet	7 174 892,86	5 960 610,50
Yhteensä	7 174 892,86	5 960 610,50
Rahoitusvarat yhteensä	291 111 981,86	310 384 206,55

1) ECL kirjataan käyvän arvon rahastoon

1.5 Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimusten nimellisarvot 2019				
Jäljellä oleva maturiteetti	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Suojaavat johdannaissopimukset	0,00	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00
Käyvän arvon suojaus	0,00	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00
Korkejohtannaiset	0,00	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	0,00	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00

Johdannaissopimusten nimellisarvot 2018				
Jäljellä oleva maturiteetti	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Suojaavat johdannaissopimukset	68 000,00		0,00	68 000,00
Käyvän arvon suojaus	68 000,00	10 000 000,00	0,00	10 068 000,00
Korkejohtannaiset	0,00	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	0,00	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00
Osakejohdannaiset	68 000,00	0,00	0,00	68 000,00

Johdannaissopimusten käyvät arvot

	2019		2018	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
Suojaavat johdannaissopimukset	1 085 990,39	0,00	1 319 496,82	0,00
Käyvän arvon suojaus	1 085 990,39	0,00	1 319 496,82	0,00
Korkejohtannaiset	1 085 990,39	0,00	1 319 496,82	0,00
Koronvaihtosopimukset	1 085 990,39	0,00	1 319 496,82	0,00
Yhteensä	1 085 990,39	0,00	1 319 496,82	0,00

	2019	2018
Suojausinstrumentin suojattavasta riskistä johtuva voitto tai tappio		
Suojattavan kohteen arvonmuutos		
Käyvän arvon suojaus		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille		
Ottolainauksen arvonmuutos	1 098 446,78	1 329 353,86
Yhteensä	1 098 446,78	1 329 353,86

1.6 Aineettomat hyödykkeet

	2019	2018
Muut kehittämismenot	293 743,44	389 863,39
Muut aineettomat hyödykkeet	804 126,72	779 601,46
Yhteensä	1 097 870,16	1 169 464,85

1.7 Aineelliset hyödykkeet

	2019	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	21 185,10	
Yhteensä	21 185,10	0,00
Rakennukset		
Omassa käytössä	288 955,81	
Sijoituskäytössä	171 394,70	171 394,70
Yhteensä	460 350,51	171 394,70

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Omassa käytössä	2 221 309,35	
Sijoituskäytössä	1 121 588,11	1 121 588,11
Yhteensä	3 342 897,46	1 121 588,11

Muut aineelliset hyödykkeet	223 797,16	0,00
------------------------------------	-------------------	-------------

Aineelliset hyödykkeet yhteensä	4 048 230,23	1 292 982,81
--	---------------------	---------------------

	2018	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	21 185,10	
Sijoituskäytössä	0,00	0,00
Yhteensä	21 185,10	0,00

Rakennukset		
Omassa käytössä	306 045,97	
Sijoituskäytössä	182 557,34	182 557,34
Yhteensä	488 603,31	182 557,34

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä	2 221 309,35	
Sijoituskäytössä	1 221 588,11	1 221 588,11
Yhteensä	3 442 897,46	1 221 588,11

Muut aineelliset hyödykkeet	355 603,00	
------------------------------------	-------------------	--

Aineelliset hyödykkeet yhteensä	4 308 288,87	1 404 145,45
--	---------------------	---------------------

Aineettomat hyödykkeet

	2019	2018
Hankintameno 1.1.	1 951 337,14	1 096 194,53
+ tilikauden lisäykset	283 463,77	1 249 448,85
- tilikauden vähennykset	0,00	-394 306,24
Hankintameno 31.12	2 234 800,91	1 951 337,14
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-781 872,29	-559 667,29
- tilikauden poistot	-355 058,46	-222 205,00
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-1 136 930,75	-781 872,29
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 097 870,16	1 169 464,85
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 169 464,85	536 527,24

Aineelliset hyödykkeet

	2019			Yhteensä
	Sijoituskiinteistö- ja sijoituskiinteistöosakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	
Hankintameno 1.1.	1 576 374,58	2 911 027,28	1 407 338,93	5 894 740,79
+ tilikauden lisäykset	0,00	0,00	5 902,40	5 902,40
- tilikauden vähennykset	0,00	0,00	-57 300,00	-57 300,00
Hankintameno 31.12.	1 576 374,58	2 911 027,28	1 355 941,33	5 843 343,19
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-172 229,13	-362 486,86	-1 051 735,93	-1 586 451,92
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	0,00	0,00	44 885,00	44 885,00
- tilikauden poistot	-11 162,64	-17 090,16	-125 293,24	-153 546,04
- tilikauden arvonalentumiset	-100 000,00	0,00	0,00	-100 000,00
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-283 391,77	-379 577,02	-1 132 144,17	-1 795 112,96
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 292 982,81	2 531 450,26	223 797,16	4 048 230,23
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 404 145,45	2 548 540,42	355 603,00	4 308 288,87

Aineelliset hyödykkeet

	2018			
	Sijoituskiinteistöt ja sijoitus- kiinteistöosakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistö- osakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 331 114,02	3 176 287,84	1 066 887,04	5 574 288,90
+ tilikauden lisäykset	0,00	0,00	340 451,89	340 451,89
- tilikauden vähennykset	-20 000,00	0,00	0,00	-20 000,00
+/- siirrot erien välillä	265 260,56	-265 260,56	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 576 374,58	2 911 027,28	1 407 338,93	5 894 740,79
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-144 346,49	-345 396,70	-968 554,69	-1 458 297,88
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	-16 720,00	0,00	0,00	-16 720,00
- tilikauden poistot	-11 162,64	-17 090,16	-83 181,24	-111 434,04
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-172 229,13	-362 486,86	-1 051 735,93	-1 586 451,92
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 404 145,45	2 548 540,42	355 603,00	4 308 288,87
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 186 767,53	2 830 891,14	98 332,35	4 115 991,02

1.8 Muut varat

	2019	2018
Maksujenvälityssaamiset	15 047,45	0,00
Arvopapereiden myyntisaamiset	5 909,72	0,00
Muut	29 661,93	5 479,63
Yhteensä	50 619,10	5 479,63

1.9 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	2019	2018
Korot	1 152 223,42	1 246 221,01
Muut	763 319,25	641 509,56
Yhteensä	1 915 542,67	1 887 730,57

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**1.10 Rahoitusvelkojen ryhmät**

	2019	2018
Jaksotettuun hankintameno- kirjattavat	258 349 884,24	278 235 620,30
Velat luottolaitoksille	26 205 133,63	39 726 461,77
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	226 144 750,61	230 509 158,53
Velat, joilla huonompi etu- keus kuin muilla veloilla	6 000 000,00	8 000 000,00
Yhteensä	258 349 884,24	278 235 620,30

1.11 Velat luottolaitoksille

	2019	2018
Luottolaitoksille	26 205 133,63	39 726 461,77
Vaadittaessa maksettavat	520 287,18	1 020 892,18
Muut	25 684 846,45	38 705 569,59
Yhteensä	26 205 133,63	39 726 461,77

1.12 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

	2019	2018
Talletukset	226 144 750,62	230 277 658,33
Vaadittaessa maksettavat	191 278 417,20	170 849 983,91
Muut	34 866 333,42	59 427 674,42
Muut velat	-0,01	231 500,20
Vaadittaessa maksettavat	-0,01	0,00
Muut	0,00	231 500,20

Yhteensä **226 144 750,61** **230 509 158,53**

1.14 Muut velat

	2019	2018
Maksujenvälitysvelat	582 380,12	994 092,45
Varaukset	166 986,69	42 539,93
Muut	106 687,28	52 124,05
Yhteensä	856 054,09	1 088 756,43

1.15 Varaukset

	2019	2018
Pakolliset varaukset	166 986,69	42 539,93
Muut varaukset	8 450 832,58	9 573 065,48
Yhteensä	8 617 819,27	9 615 605,41

Erittely pakollisiin varauksiin merkityistä eristä	Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa
Odotettavissa olevat luottotappiot	42 539,93	-	-	166 986,69
Yhteensä	42 539,93	0,00	0,00	166 986,69

1.16 Siirtovelat ja saadut ennakot

	2019	2018
Korot	191 712,54	327 531,18
Muut	630 083,45	646 917,35
Yhteensä	821 795,99	974 448,53

1.17 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

	2019			
Velan yksilöintitiedot	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Korko %	Eräpäivä
Avain Sp Deb. 2016 2,25% 15.8.2021	2 000 000,00	2 000 000,00	2,25	15.8.2021
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebentuuri 15-20 2,50% 15.10.2020	2 000 000,00	2 000 000,00	2,25	15.10.2020
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebentuuri 17-22 2,1% 15.10.2022	2 000 000,00	2 000 000,00	2,10	15.10.2022
Yhteensä	6 000 000,00	6 000 000,00		

Velan yksilöintitiedot	Omiin varoihin luettu määrä
Avain Sp Deb. 2016 2,25% 15.8.2021	649 507,13
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebentuuri 15-20 2,50% 15.10.2020	316 538,89
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebentuuri 17-22 2,1% 15.10.2022	1 116 100,76
Yhteensä	2 082 146,78

Kaikki ilmoitetut velat ovat euromääräisiä. Ilmoitetut velat luetaan vakavaraisuuslaskennassa luottolaitoksen alempiin toissijaisiin omiin varoihin.

Ennenaikaisen takaisinmaksun ehdot:

Pankki pidättää itselleen kaikkien lainojen osalta oikeuden lunastaa laina joko kokonaan tai osittain takaisin ennen eräpäivää. Ennenaikainen takaisinmaksu on kuitenkin mahdollista ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla, lukuun ottamatta vähäisiä lunastuksia, jotka pankki edelleen myy lyhyen ajan sisällä lunastuksesta.

Velkojen etuoikeutta ja velkojen mahdollista osakkeisiin vaihtamista koskevat määräykset:

Lainat on laskettu liikkeeseen velkakirjalain (622/47) 34 §:n mukaisena debentuurilainana. Lainoilla on

liikkeeseenlaskijan muita velkasitoumuksia huonompi etuoikeus.

	2018			
Velan yksilöintitiedot	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Korko %	Eräpäivä
Avain Sp Deb. 2016 2,25% 15.8.2021	2 000 000,00	2 000 000,00	2,25	15.8.2021
Avain, Ylihärmän Sp yhteis- debenttuuri 14-19 2,55% 15.10.2019	2 000 000,00	2 000 000,00	2,55	15.10.2019
Avain, Ylihärmän Sp yhteis- debenttuuri 15-20 2,50% 15.10.2020	2 000 000,00	2 000 000,00	2,25	15.10.2020
Avain, Ylihärmän Sp yhteis- debenttuuri 17-22 2,1% 15.10.2022	2 000 000,00	2 000 000,00	2,10	15.10.2022
Yhteensä	8 000 000,00	8 000 000,00		

Velan yksilöintitiedot	Omiin varoihin luettu määrä
Avain Sp Deb. 2016 2,25% 15.8.2021	1 049 288,08
Avain, Ylihärmän Sp yhteis- debenttuuri 14-19 2,55% 15.10.2019	315 443,57
Avain, Ylihärmän Sp yhteis- debenttuuri 15-20 2,50% 15.10.2020	716 319,91
Avain, Ylihärmän Sp yhteis- debenttuuri 17-22 2,1% 15.10.2022	1 515 881,71
Yhteensä	3 596 933,27

Kaikki ilmoitetut velat ovat euromääräisiä. Ilmoitetut velat luetaan vakavaraisuuslaskennassa luottolaitoksen alempiin toissijaisiin omiin varoihin.

1.18 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

	2019	2018
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten vero- saamisten määrä	624 170,95	364 208,78
Laskennalliset verosaami- set yhteensä	624 170,95	364 208,78
Muista väliaikaisista eroista lasketut verovelat	289 485,29	50 782,31
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten vero- velkojen määrä	129 922,62	74 231,19
Laskennalliset verovelat yhteensä	419 407,91	125 013,50

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on kirjattu käyvän arvon rahastoon kirjatuista rahavirtaa suojaavien johdannaisten ja käypään arvoon laajan tuloksen eriin kirjattavien saamistodistusten ja oman pääoman ehtoisten arvopereiden käyvän arvon muutoksista ja odotetuista luottotappioista.

Muilta osin laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole kirjattu pankin taseeseen.

1.19 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

Rahoitusvarat

	2019		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00	825 940,00
Saamiset luottolaitoksilta	15 146 662,44	2 138 984,02	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 204 895,98	19 508 454,57	71 855 431,18
Saamistodistukset	0,00	6 211 567,76	30 987 152,72
Johdannaiset	0,00	0,00	1 085 990,39
Yhteensä	17 351 558,42	27 859 006,35	104 754 514,29

	2019		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	8 346 315,00	0,00	9 172 255,00
Saamiset luottolaitoksilta	0,00	0,00	17 285 646,46
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	60 984 139,41	63 441 848,29	217 994 769,43
Saamistodistukset	209 060,00	0,00	37 407 780,48
Johdannaiset	0,00	0,00	1 085 990,39
Yhteensä	69 539 514,41	63 441 848,29	282 946 441,76

Rahoitusvarat

	2018		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00	103 650,00
Saamiset luottolaitoksilta	28 264 101,01	2 128 432,78	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 173 382,15	19 013 811,95	69 037 768,39
Saamistodistukset	0,00	5 490 688,23	45 752 026,23
Johdannaiset	0,00	0,00	1 319 496,82
Yhteensä	30 437 483,16	26 632 932,96	116 212 941,44

Rahoitusvarat

	2018		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	3 310 570,00	0,00	3 414 220,00
Saamiset luottolaitoksilta	0,00	0,00	30 392 533,79
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	60 011 278,30	63 601 414,03	213 837 654,82
Saamistodistukset	2 967 720,00	0,00	54 210 434,46
Johdannaiset	0,00	0,00	1 319 496,82
Yhteensä	66 289 568,30	63 601 414,03	303 174 339,89

Rahoitusvelat

	2019		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	4 020 287,18	7 184 846,45	15 000 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	196 319 979,18	29 394 817,52	429 953,91
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	2 000 000,00	4 000 000,00
Yhteensä	200 340 266,36	38 579 663,97	19 429 953,91

Rahoitusvelat

	2019		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	0,00	26 205 133,63
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	0,00	0,00	226 144 750,61

Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	6 000 000,00
Yhteensä	0,00	0,00	258 349 884,24

Rahoitusvelat

	2018		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	1 020 892,18	2 186 764,59	36 518 805,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	177 525 461,49	47 618 997,45	5 133 199,39
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	2 000 000,00	6 000 000,00
Yhteensä	178 546 353,67	51 805 762,04	47 652 004,39

Rahoitusvelat

	2018		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	0,00	39 726 461,77
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	231 500,20	0,00	230 509 158,53
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	8 000 000,00
Yhteensä	231 500,20	0,00	278 235 620,30

Vaadittaessa maksettavat saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä:

Muut kuin määräaikaiset talletukset sekä luotolliset tilit on ilmoitettu luokassa alle 3kk.

1.20 Varojen ja velkojen erittely kotimaan ja ulkomaan rahan määräisiin

Varat	2019		2018	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	9 172 255,00	0,00	3 414 220,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	17 285 646,46	0,00	30 392 533,79	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	217 994 769,43	0,00	213 837 654,82	0,00
Saamistodistukset	37 407 780,48	0,00	54 210 434,46	0,00
Johdannaissopimukset	1 085 990,39	0,00	1 319 496,82	0,00
Muu omaisuus	15 901 973,21	0,00	14 945 039,36	0,00
Yhteensä	298 848 414,97	0,00	318 119 379,25	0,00

Velat

	2019		2018	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	26 205 133,63	0,00	39 726 461,77	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	226 144 750,61	0,00	230 509 158,53	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	6 000 000,00	0,00	8 000 000,00	0,00
Muut velat	1 275 462,00	0,00	1 213 769,93	0,00
Siirtovelat ja saadut ennakot	821 795,99	0,00	974 448,53	0,00
Yhteensä	260 447 142,23	0,00	280 423 838,76	0,00

1.21 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia

Rahoitusvarat	2019		2018	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	990 647,24	990 647,24	930 920,16	930 920,16
Saamiset luottolaitoksilta	17 285 646,46	17 285 646,46	30 392 533,79	30 392 533,79
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	217 994 769,43	217 994 769,43	216 042 713,00	213 837 654,82

Saamistodistukset	46 580 035,48	47 572 585,72	55 419 596,28	57 638 770,06
Osakkeet ja osuudet	7 174 892,86	7 174 892,86	6 278 946,50	6 278 946,50
Johdannaissopimukset	1 085 990,39	1 085 990,39	1 319 496,82	1 319 496,82
Yhteensä	291 111 981,86	292 104 532,10	310 384 206,55	310 398 322,15

Rahoitusvelat

	2019		2018	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	26 205 133,63	26 205 133,63	39 726 461,77	39 726 461,77
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	226 144 750,61	226 144 750,61	230 509 158,53	230 509 158,53
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	6 000 000,00	6 000 000,00	8 000 000,00	8 000 000,00
Yhteensä	258 349 884,24	258 349 884,24	278 235 620,30	278 235 620,30

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	2019			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
	43 907 393,00	0,00	9 460 381,58	53 367 774,58
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3			35 622,14	
	2018			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
	55 028 554,88	0,00	7 889 161,68	62 917 716,56
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3			-135 142,65	

Käypä arvo ja suoraan tuloslaskelmaan merkityt arvonmuutokset sekä käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset kustakin käypään arvoon merkittyjen rahoitusvälineiden ryhmästä

	2019		
	Käypä arvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	47 335 646,58	-299 651,20	-2 471 241,68
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	7 118 118,39	37 037,28	0,00
Yhteensä	54 453 764,97	-262 613,92	-2 471 241,68

	2018		
	Käypä arvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	52 790 717,38	907 803,98	-1 449 887,91
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	10 126 999,18	-481 838,08	0,00
Yhteensä	62 917 716,56	425 965,90	-1 449 887,91

Rahoitusvarat, jotka arvostettu hankintamenoon sen vuoksi, että niiden käypää arvoa ei ole voitu määrittää luotettavasti

2019	
Hankinmenoon arvostettu rahoitusvara	Kirjanpitoarvo
Lainaamo 17-20 8% 31.3.2020 call	200 000,00
Lainaamo 17-20 8% 30.9.2020 call	200 000,00
Sp-Koti Oy PO-laina 14-24 4,0% 31.1.2024	12 000,00
Yhteensä	412 000,00

2018

Hankinmenoon arvostettu rahoitusvara	Kirjanpitoarvo
Bidco 2of 15 March 2018 18-23 float 11.9.2023 call	700 000,00
DDM Debt 17-20 9,5% 30.1.2020	609 900,00
Garantia Secured Multi-Issuer Bond 18-23 1,375% 14.9.2023	499 590,00
SP-Koti Oy PO-laina 14-24 4,0% 31.1.2024	12 000,00
Lainaamo 17-20 8% 30.9.2020 call	200 000,00
Lainaamo 16-19 8% 30.6.2019 call	200 000,00
Lainaamo 17-20 8% 31.3.2020 call	200 000,00
Lainaamo 16-19 8% 30.9.2019 call	200 000,00
Lainaamo 16-19 8% 31.1.2019 call	200 000,00
Yhteensä	2 821 490,00

Hankintamenuun on arvostettu osakkeet ja osuudet toiminnalle välttämättömissä yrityksissä, jotka on esitetty tarkemmin liitetiedossa 5.2.

Toiminnalle välttämättömät osakkeet ja osuudet on tarkoitettu pidettäväksi pysyvästi hallussa.

Näiden omistusten käypää arvoa ei voida määrittellä luotettavasti.

Tilikauden aikana edellä kuvatun kaltaisia rahoitusvaroja on myyty 343 695,00 euron arvosta. Niistä on tullut pankille myyntivoittoa 273 550,00 euroa.

1.22 Oman pääoman lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä tilikauden aikana

Jos on tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden muutoksia tai virheiden oikaisuja, ne on esitettävä erikseen ja selostettava näiden perusteet.

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Osakepääoma/ Osuuspääoma/ Peruspääoma	200,00	0,00	0,00	200,00
Sijoituspääoma/ Kantarahasto/ Lisäpääoma	7 000 000,00	0,00	0,00	7 000 000,00
Muut sidotut rahastot	-206 983,12	3 235 956,78	-3 098 227,92	-69 254,26
Vararahasto	749 797,95	0,00	0,00	749 797,95
Käyvän arvon rahasto	-956 781,07	3 235 956,78	-3 098 227,92	-819 052,21
Käypään arvoon arvostamisesta	-956 781,07	3 235 956,78	-3 098 227,92	-819 052,21
Vapaat rahastot	18 566 583,64	2 500 353,03	0,00	21 066 936,67
Muut rahastot	18 566 583,64	2 500 353,03	0,00	21 066 936,67
Edellisten tilikausien voitto	86 313,50	2 894 193,55	-2 675 353,03	305 154,02
Tilikauden voitto	2 675 353,03	1 513 280,21	-2 541 229,51	1 647 403,73
Oma pääoma yhteensä	28 121 467,05	10 143 783,57	-8 314 810,46	29 950 440,16

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

	2019			
	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2019 (brutto)	-1 449 887,91	0,00	0,00	-1 449 887,91
Odotetut luottotappiot	253 911,56	-	-	253 911,56
Laskennallinen verosaaminen (+)/ verovelka (-)	-	-	-	239 195,27
Käyvän arvon rahasto 1.1.2019	-1 195 976,35	0,00	0,00	-956 781,08
Käyvän arvon lisäykset	3 419 746,49	265 089,27	0,00	3 684 835,76
Käyvän arvon vähennykset	-4 740 751,46	-265 089,27	0,00	-5 005 840,73
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	299 651,20	0,00	0,00	299 651,20
Odotettavissa olevat luottotappiot	1 193 514,87	-	-	1 193 514,87
Käyvän arvon rahaston muutokset 2019, yhteensä	172 161,10	0,00	0,00	172 161,10
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2019 (brutto)	-1 023 815,25	0,00	0,00	-1 023 815,25
Laskennallinen verosaami-	204 763,05	0,00	0,00	204 763,05

nen (+)/ verovelka (-)				
Käyvän arvon rahasto	-819 052,20	0,00	0,00	-819 052,20
31.12.2019				

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana 2018

	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2018 (brutto)	723 808,99	379 278,83	0,00	1 103 087,82
IFRS 9 siirtymän vaikutus 1.1.2018 (netto)	147 714,87	-379 278,83	0,00	-231 563,96
Laskennallinen verosaaminen (+)/ verovelka (-)	-	-	-	-174 304,77
Käyvän arvon rahasto 1.1.2018	871 523,86	0,00	0,00	697 219,09
Käyvän arvon lisäykset	1 203 225,21	0,00	0,00	1 203 225,21
Käyvän arvon vähennykset	-2 524 665,13	0,00	0,00	-2 524 665,13
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	-907 803,98	0,00	0,00	-907 803,98
Käyvän arvon rahaston siirto voittovaroihin (osakkeiden luovutus)	-	0,00	-	0,00
Odotettavissa olevat luotto-tappiot	161 743,69	-	-	161 743,69
Käyvän arvon rahaston muutokset 2018, yhteensä	-2 067 500,21	0,00	0,00	-2 067 500,21
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2018 (brutto)	-1 195 976,35	0,00	0,00	-1 195 976,35
Laskennallinen verosaaminen (+)/ verovelka (-)	239 195,28	0,00	0,00	239 195,28
Käyvän arvon rahasto 31.12.2018	-956 781,07	0,00	0,00	-956 781,07

1.24 Kantarahasto

Avain Säästöpankin kantarahasto-osuuksien lukumäärä on 70 000 kpl.

Kantarahasto-osuuden omistajalla on oikeus voitonjakoon säästöpankkilain (28.12.2001/1502)41 §:ssä säädetyllä tavalla.

Kantarahasto-osuuden omistajalla on oikeus osallistua isäntien vaaliin, osuudenomistajan äänimäärä on omistettujen kantarahasto-osuuksien määrä, kuitenkin enintään 10 ääntä.

LUOTTORISKIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.25 Rahoitusvarojen jakauma riskiluokittain

Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset erät	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2019	31.12.2018
Riskiluokka 1	22 226 019,01	2 289,73	0,00	22 228 308,74	20 793 776,59
Riskiluokka 2	60 579 003,04	49 689,89	0,00	60 628 692,93	65 195 815,63
Riskiluokka 3	50 604 877,55	1 771 460,09	8 379,80	52 384 717,44	54 243 867,75
Riskiluokka 4	58 126 964,76	2 358 057,10	137 514,25	60 622 536,11	61 346 762,52
Riskiluokka 5	17 285 074,83	1 751 667,38	273 272,21	19 310 014,42	16 531 873,89
Riskiluokka 6	10 197 408,39	1 096 685,54	124 476,63	11 418 570,56	4 102 952,54
Riskiluokka 7	782 265,63	1 790 382,49	561 722,02	3 134 370,14	2 686 648,53
Riskiluokka 8	0,00	113 857,60	357 152,02	471 009,62	358 501,55
Riskiluokka 9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka ei luokiteltu	0,00	0,00	148 511,26	148 511,26	106 812,87
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	219 801 613,21	8 934 089,82	1 611 028,19	230 346 731,22	225 367 011,87
Tappioita koskeva vähennyserä (loss allowance)	352 243,65	57 793,83	203 964,15	614 001,63	563 363,72

Yhteensä	219 449 369,56	8 876 295,99	1 407 064,04	229 732 729,59	224 803 648,15
Saamistodistukset	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2019	31.12.2018
Riskiluokka 1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 6	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 7	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka 10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Riskiluokka ei luokiteltu	39 756 800,00	2 700 000,00	384 022,00	42 840 822,00	49 342 844,00
Pääomaerät riskiluokit- tain, yhteensä	39 756 800,00	2 700 000,00	384 022,00	42 840 822,00	49 342 844,00
Tappioita koskeva vähen- nyserä (loss allowance)	141 383,61	1 199 999,99	106 889,07	1 448 272,67	256 027,16
Yhteensä	39 615 416,39	1 500 000,01	277 132,93	41 392 549,33	49 086 816,84

1.26 Luottoriski-keskittymät

	Lainat ja saami- set luottolaitok- silta	Lainat ja saa- miset yleisöltä ja julkisyhteis- öiltä	Vieraan pää- oman ehtoiset sijoitukset	Annetut laina- lupaukset ja takaukset
Tasearvo 31.12.2019	164 078,93	218 244 953,19	42 840 822,00	
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2019				11 937 699,10

Luottoriskikertymä toimialoittain, Riskiluokka 1

Yritykset	0,00	9 374 966,73	0,00	334 863,79
Maatalous	0,00	642 325,19	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	1 614 722,32	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	2 317 376,71	0,00	103 412,79
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	628 971,26	0,00	20 000,00
Teollisuus	0,00	2 071 560,17	0,00	126 250,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	856 980,76	0,00	9 000,00
Muut	0,00	1 243 030,32	0,00	76 201,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	1 713 732,38	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitok- set	164 078,93	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	9 900 588,02	0,00	740 078,89
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2019	164 078,93	20 989 287,13	0,00	1 074 942,68

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 2

Yritykset	0,00	16 379 244,62	0,00	1 028 326,19
Maatalous	0,00	2 733 175,14	0,00	19 833,35
Kiinteistöala	0,00	8 042 179,04	0,00	668 886,38
Rakentaminen	0,00	2 256 869,98	0,00	107 330,84
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 585 863,00	0,00	58 677,71
Teollisuus	0,00	407 294,13	0,00	8 597,91
Kuljetus ja varastointi	0,00	225 999,22	0,00	55 000,00
Muut	0,00	1 127 864,11	0,00	110 000,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitok- set	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	42 823 488,49	0,00	397 633,63
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2019	0,00	59 202 733,11	0,00	1 425 959,82

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 3

Yritykset	0,00	6 246 417,35	0,00	753 664,96
-----------	------	--------------	------	------------

Maatalous	0,00	1 765 766,01	0,00	14 940,58
Kiinteistöala	0,00	2 608 682,70	0,00	449 300,00
Rakentaminen	0,00	396 724,23	0,00	137 193,75
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	251 387,00	0,00	85 485,57
Teollisuus	0,00	80 268,17	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	171 000,00	0,00	20 000,00
Muut	0,00	972 589,24	0,00	46 745,06
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	44 271 465,09	0,00	1 113 170,04
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2019	0,00	50 517 882,44	0,00	1 866 835,00

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 4

Yritykset	0,00	3 753 618,91	0,00	54 085,58
Maatalous	0,00	1 134 550,40	0,00	8 211,15
Kiinteistöala	0,00	1 260 882,31	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	118 072,46	0,00	5 000,00
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	301 783,44	0,00	25 548,63
Teollisuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	18 050,00	0,00	10 350,00
Muut	0,00	920 280,30	0,00	4 975,80
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	55 434 920,74	0,00	1 379 910,88
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2019	0,00	59 188 539,65	0,00	1 433 996,46

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 5

Yritykset	0,00	2 625 076,00	0,00	399 680,12
Maatalous	0,00	1 110 476,20	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	82 930,88	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	509 869,15	0,00	233 296,92
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	106 948,68	0,00	85 969,92
Teollisuus	0,00	531 938,03	0,00	60 000,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	282 913,06	0,00	20 413,28
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	29 297,45	0,00	5 702,55
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	15 753 058,94	0,00	497 199,36
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2019	0,00	18 407 432,39	0,00	902 582,03

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 6

Yritykset	0,00	142 315,02	0,00	5 982,88
Maatalous	0,00	16 221,00	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	57 076,90	0,00	0,00
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	0,00	0,00	0,00
Teollisuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	69 017,12	0,00	5 982,88
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	150 000,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	6 073 800,13	0,00	5 046 472,53
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2019	0,00	6 216 115,15	0,00	5 202 455,41

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 7

Yritykset	0,00	1 011 475,80	0,00	10 568,16
Maatalous	0,00	919 452,08	0,00	2 427,38
Kiinteistöala	0,00	14 579,70	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	21 859,22	0,00	8 140,78
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	0,00	0,00	0,00
Teollisuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	55 584,80	0,00	0,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	2 094 250,56	0,00	18 075,62
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2019	0,00	3 105 726,36	0,00	28 643,78

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokkaa ei luokiteltu

Yritykset	0,00	76 764,05	34 840 822,00	1 725,55
Maatalous	0,00	5 098,17	1 750 000,00	151,83
Kiinteistöala	0,00	0,00	1 600 000,00	0,00
Rakentaminen	0,00	58 138,48	5 200 000,00	101,12
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	0,00	4 000 000,00	0,00
Teollisuus	0,00	0,00	6 700 000,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	0,00	1 900 000,00	0,00
Muut	0,00	13 527,40	13 690 822,00	1 472,60
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	5 200 000,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	2 800 000,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	540 472,91	0,00	558,37
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2019	0,00	617 236,96	42 840 822,00	2 283,92

	Lainat ja saamis-	Lainat ja saa-	Vieraan pää-	Annetut
	luottolaitok-	miset yleisöltä	oman ehtoiset	lainalupauk-
	silta	ja julkisyhteis-	sijoitukset	set ja takauk-
		söiltä		set
Tasearvo 31.12.2018	161 879,86	214 180 849,87	49 342 844,00	
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2018				11 024 282,14

Luottoriskikertymä toimialoittain, Riskiluokka 1

Yritykset	0,00	7 245 085,47	0,00	453 182,70
Maatalous	0,00	364 194,92	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	1 020 006,59	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	316 810,60	0,00	245 012,79
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	484 983,69	0,00	62 495,91
Teollisuus	0,00	2 039 376,23	0,00	83 674,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	943 909,98	0,00	27 000,00
Muut	0,00	2 075 803,46	0,00	35 000,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	1 982 262,32	0,00	20 000,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	161 879,86	0,00	0,00	18 000,00
Kotitaloudet	0,00	10 104 855,86	0,00	808 510,38
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2018	161 879,86	19 332 203,65	0,00	1 299 693,08

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 2

Yritykset	0,00	17 526 047,81	0,00	2 365 001,10
Maatalous	0,00	1 889 165,41	0,00	525 871,46
Kiinteistöala	0,00	8 730 461,50	0,00	1 318 394,66
Rakentaminen	0,00	4 632 363,96	0,00	214 792,15

Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 437 468,33	0,00	94 006,14
Teollisuus	0,00	0,00	0,00	100 000,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	145 186,30	0,00	25 000,00
Muut	0,00	691 402,31	0,00	86 936,69
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattoat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	45 015 629,47	0,00	289 137,25
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2018	0,00	62 541 677,28	0,00	2 654 138,35

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 3

Yritykset	0,00	5 308 913,21	0,00	737 199,62
Maatalous	0,00	1 789 818,65	0,00	26 284,73
Kiinteistöala	0,00	1 229 068,82	0,00	5 000,00
Rakentaminen	0,00	838 438,34	0,00	628 411,73
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	276 593,34	0,00	40 463,38
Teollisuus	0,00	418 817,18	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	31 950,00	0,00	0,00
Muut	0,00	724 226,88	0,00	37 039,78
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	60 440,12	0,00	89 559,88
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	46 969 162,81	0,00	1 078 592,11
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2018	0,00	52 338 516,14	0,00	1 905 351,61

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 4

Yritykset	0,00	2 800 632,67	0,00	28 955,61
Maatalous	0,00	1 208 797,68	0,00	8 542,97
Kiinteistöala	0,00	89 399,31	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	224 424,86	0,00	0,00
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	358 356,07	0,00	215,99
Teollisuus	0,00	240 013,72	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	66 820,29	0,00	0,00
Muut	0,00	612 820,74	0,00	20 196,65
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	33 631,72	0,00	1 368,28
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	53 730 993,62	0,00	4 751 180,62
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2018	0,00	56 565 258,01	0,00	4 781 504,51

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 5

Yritykset	0,00	2 105 569,11	0,00	161 665,93
Maatalous	0,00	747 000,00	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	173 791,92	0,00	11 944,05
Rakentaminen	0,00	310 473,17	0,00	71 414,99
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	66 848,35	0,00	66 131,60
Teollisuus	0,00	447 700,02	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	9 282,44	0,00	0,00
Muut	0,00	350 473,21	0,00	12 175,29
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	14 133 094,06	0,00	131 544,79
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2018	0,00	16 238 663,17	0,00	293 210,72

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 6

Yritykset	0,00	197 049,68	0,00	17 565,96
-----------	------	------------	------	-----------

Maatalous	0,00	105 629,57	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	79 986,07	0,00	0,00
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	0,00	0,00	0,00
Teollisuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	11 434,04	0,00	17 565,96
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	3 825 677,13	0,00	62 659,77
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2018	0,00	4 022 726,81	0,00	80 225,73

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 7

Yritykset	0,00	1 005 643,93	0,00	817,93
Maatalous	0,00	945 919,74	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	24 688,57	0,00	38,87
Rakentaminen	0,00	9 220,94	0,00	779,06
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	25 814,68	0,00	0,00
Teollisuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	1 679 076,47	0,00	1 110,20
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2018	0,00	2 684 720,40	0,00	1 928,13

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokkaa ei luokiteltu

Yritykset	0,00	110 532,86	45 642 844,00	8 230,01
Maatalous	0,00	10 685,41	1 750 000,00	1 264,59
Kiinteistöala	0,00	0,00	3 100 000,00	0,00
Rakentaminen	0,00	36 672,17	6 100 000,00	6 965,42
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	0,00	4 000 000,00	0,00
Teollisuus	0,00	0,00	7 700 000,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	63 175,28	3 300 000,00	0,00
Muut	0,00	0,00	19 692 844,00	0,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	3 700 000,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	346 551,55	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä 31.12.2018	0,00	457 084,41	49 342 844,00	8 230,01

1.27 Vakuuksien ja muiden luoton laatua parantavien järjestelyjen vaikutus

Luottoriskille alttiina oleva määrä, johon kohdistuu vakuus

	2019	2018	Kuvaus hallussa olevasta vakuudesta
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	219 315 162,28	215 480 714,81	
Asuntoluotot	119 722 792,25	124 168 042,85	Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Yritysluotot	34 646 709,90	32 428 263,69	Pääosin kiinteistövakuuksia
Kulutusluotot	18 317 584,34	16 543 075,99	Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Muut	46 628 075,79	42 341 332,28	Pääosin kiinteistövakuuksia

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2.1 Korkotuotot ja -kulut

	2019	2018
Korkotuotot		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamistodistuksista	94 601,62	109 298,37
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 947 522,68	4 113 891,99
Saamistodistuksista	2 780 426,57	3 130 125,39
Johdannaissopimuksista	333 423,61	332 499,99
Rahoitusvelkojen negatiivista korkokuluista	29 135,00	27 484,72
Muut korkotuotot	7 354,63	14 879,43
Yhteensä	7 192 464,11	7 728 179,89

Korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatuihin rahoitusvaroista	41 904,66	64 599,84
---	-----------	-----------

Korkokulut

Veloista luottolaitoksille	-105 636,75	-399 643,51
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	-635 023,30	-847 096,87
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-172 144,54	-189 084,27
Negatiiviset korkotuotot rahoitusvaroista	-49 339,07	-102 906,11
Muut korkokulut	-267,67	-246,99
Yhteensä	-962 411,33	-1 538 977,75

2.2 Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista

	2019	2018
Käypään arvoon tuloksen kautta kirjatuihin sijoituksista saadut osinkotuotot	10 241,67	46 061,21
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjatuihin sijoituksista	59 137,40	50 375,60
joista tilikauden aikana pois kirjattuihin sijoituksiin liittyvät osingot	58 969,40	0,00
joista tilikauden lopussa hallussa oleviin sijoituksiin liittyvät osingot	168,00	50 375,60
Yhteensä	69 379,07	96 436,81

2.3 Palkkiotuotot ja -kulut

	2019	2018
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	519 163,29	570 583,02
Ottolainauksesta	17 552,81	19 886,30
Maksuliikenteestä	1 235 279,62	1 139 830,49
Omaisuuksien hoidosta	232 807,37	212 427,47
Välitetystä toiminnasta	1 299 336,29	1 088 373,68
Takausten myöntämisestä	27 575,93	26 967,42
Muut palkkiotuotot	56 078,63	57 331,21
Yhteensä	3 387 793,94	3 115 399,59

Palkkiokulut

Maksetut toimitusmaksut	-33 484,74	-34 951,83
Muut	-431 530,62	-421 374,00
Yhteensä	-465 015,36	-456 325,83

2.4 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	2019		
	Myyntivoitot ja – tappiot (netto)	Käyvän arvon muutokset (netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista	200 754,10	53 657,68	254 411,78
Osakkeista ja osuuksista	12 584,40	-16 620,40	-4 036,00
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	213 338,50	37 037,28	250 375,78
Tuloslaskelmaerä yhteensä	213 338,50	37 037,28	250 375,78

	2018		
	Myyntivoitot ja – tappiot (netto)	Käyvän arvon muutokset (netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista	65 180,80	-447 382,15	-382 201,35
Osakkeista ja osuuksista	5 855,62	-34 455,93	-28 600,31
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	71 036,42	-481 838,08	-410 801,66
Tuloslaskelmaerä yhteensä	71 036,42	-481 838,08	-410 801,66

2.5 Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot

	2019		
	Myyntivoitot ja – tappiot (netto)	Siirrot käyvän arvon rahastos- ta	Yhteensä
Saamistodistuksista	-53 325,39	-299 651,20	-352 976,59
Yhteensä	-53 325,39	-299 651,20	-352 976,59

	2018		
	Myyntivoitot ja – tappiot (netto)	Siirrot käyvän arvon rahastos- ta	Yhteensä
Saamistodistuksista	-61 113,18	907 803,98	846 690,80
Yhteensä	-61 113,18	907 803,98	846 690,80

2.6 Suojauslaskennan nettotulos

	2019	2018
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos (netto)	-232 278,83	-189 326,93
Suojattavien kohteiden käy- vän arvon muutos (netto)	230 293,28	189 475,13
Yhteensä	-1 985,55	148,20

2.7 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	2019	2018
Vuokra- ja osinkotuotot	93 108,02	93 396,24
Vuokrakulut	0,00	-180,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 029,81	-12 096,19
Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	0,00	-16 720,00
Arvon alentumistappiot	-100 000,00	0,00
Muut kulut	-103 637,93	-92 009,99
Yhteensä	-123 559,72	-27 609,94

2.8 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

	2019	2018
Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	0,00	362,90
Muut tuotot	330 939,99	292 410,10
Yhteensä	330 939,99	292 773,00

Liiketoiminnan muut kulut	2019	2018
Vuokrakulut	-187 566,54	-136 602,15
Kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	-197 990,01	-206 637,90
Vakuusrahastomaksut	-168 141,08	-162 319,42
Muut kulut	-859 735,38	-739 908,16
Yhteensä	-1 413 433,01	-1 245 467,63

2.9 Henkilöstökulut

	2019	2018
Palkat ja palkkiot	-2 150 998,15	-2 058 263,29
Henkilösivukulut	-591 963,82	-548 909,60
Eläkekulut	-554 575,94	-510 010,31
Muut henkilösivukulut	-37 387,88	-38 899,29
Yhteensä	-2 742 961,97	-2 607 172,89

2.10 Muut hallintokulut

	2019	2018
Muut henkilöstökulut	-212 874,38	-280 247,76
Toimistokulut	-485 569,34	-497 576,90
Atk-kulut	-1 382 610,27	-1 250 844,09
Yhteyskulut	-128 780,68	-125 091,82
Edustus- ja markkinointikulut	-222 981,65	-274 899,78
Yhteensä	-2 432 816,32	-2 428 660,35

2.11 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	2019	2018
Suunnitelman mukaiset poistot	-495 574,69	-321 542,85
Aineelliset hyödykkeet	-142 383,40	-100 271,40
Aineettomat hyödykkeet	-353 191,29	-221 271,45
Yhteensä	-495 574,69	-321 542,85

2.12 Odotettavissa olevat luottotappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

	2019			
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuun kirjattavista rahoitusvaroista sekä takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista	Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumistappiot
Saamisista luottolaitoksilta	-0,44	0,00	-	-
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-6 786,42	80 595,71	2 271,05	-80 595,71
Saamistodistukset	1 269,36	-	-	0,00
Taseen ulkopuoliset erät	-124 446,76	-	-	0,00
Yhteensä	-129 964,26	80 595,71	2 271,05	-80 595,71

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat saamistodistukset	-1 193 514,87	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	-1 193 514,87	0,00	0,00	0,00

Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä	-1 323 479,13	80 595,71	2 271,05	-80 595,71
--	----------------------	------------------	-----------------	-------------------

2018				
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksettuihin hankintamenojen kirjattavista rahoitusvaroista sekä takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista	Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumistappiot
Saamisista luottolaitoksilta	2,43	0,00	-	-
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	64 415,37	98 621,76	0,00	-187 000,29
Taseen ulkopuoliset erät	15 259,26	-	-	0,00
Yhteensä	79 677,06	98 621,76	0,00	-187 000,29
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot				
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjatavat saamistodistukset	-161 743,69	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	-161 743,69	0,00	0,00	0,00
Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä	-170 445,16	98 621,76	0,00	-187 000,29

2.15 Tuotot liiketoiminta-alueittain ja markkina-alueittain

	2019	2018
Pankkitoiminnan tuotot	9 790 019,70	10 102 238,94

Tuottojen, liikevoiton, varojen ja velkojen jakautumista liiketoiminta-alueittain ei ole ilmoitettu, koska jaolla ei ole olennaista merkitystä.

Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa.

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.1 Annetut vakuudet

Omasta velasta annetut:

Tase-erä	Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	2 165 944,61	0,00	0,00	2 165 944,61
Omasta velasta annetut yhteensä	2 165 944,61	0,00	0,00	2 165 944,61

Muiden velasta annetut:

Pankki ei ole antanut muiden veloista vakuuksia.

3.2 Velkojen vakuudeksi pantattujen rahoitusvarojen kirjanpitoarvo

	2019	2018
	2 165 944,61	0,00

Velkojen vakuudeksi pantattujen rahoitusvarojen panttaussitoumukseen liittyvät ehdot ovat yleisten panttausehtojen mukaiset.

3.3 Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiö Veritaksen kautta eikä kattamatonta eläkevastuuta ole.

3.4 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	2019	2018
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		
Takaukset	771 130,16	941 985,08
Muut asiakkaan puolesta	135 000,00	196 000,00

kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	13 768 062,60	11 826 095,88
joista luottolupaukset	13 768 062,60	0,00
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	14 674 192,76	12 964 080,96

3.5 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2019	2018
Pankki kuuluu Oy Samlink Ab:n arvonnäkövelvollisuusryhmään. Arvonnäköveron ryhmärekisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä	1 603 730,22	1 956 926,57

HENKILÖSTÖÄ, JOHTOA JA LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Henkilömäärä tilikauden lo- pussa	Henkilömäärä tilikauden lopussa
4.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2019	2018
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	42	40
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	0	2
Määräaikainen henkilöstö	4	6
Yhteensä	46	48

4.2 Johdon palkat, palkkiot ja eläkesitoumukset

	2019	2018
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, palkat ja palkkiot	311 765,56	280 943,73
Yhteensä	311 765,56	280 943,73

4.3 Johdolle myönnetty luotot ja takaukset

	2019		2018	
	Luotot	Takaukset	Luotot	Takaukset
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	418 062,47	25 000,00	696 699,18	25 000,00
Yhteensä	418 062,47	25 000,00	696 699,18	25 000,00
Lisäykset	57 350,00	0,00	21 500,00	25 000,00
Vähennykset	114 986,71	0,00	100 507,29	0,00

Lainaehdot

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

4.4 Lähipiiritiedot

Lähipiirin määrittely

Luottolaitoksen lähipiiri määritellään tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja varten standardin IAS 24 *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä* mukaisesti.

Saamiset, takaukset ja vakuudet lähipiiriltä

	2019			
Lähipiiriin kuulumisen peruste	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/ vakuudet
Sukulaisuus	1 075 816,45	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 075 816,45	0,00	0,00	0,00

Odotettavissa olevat luottotappiot

Tilikauden alussa	17 348,78	0,00	0,00	0,00
Tilikauden muutos	20 526,37	0,00	0,00	0,00
Tilikauden lopussa	37 875,15	0,00	0,00	0,00

2018

Lähipiiriin kuulumisen peruste	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/vakuudet
Sukulaisuus	1 139 215,19	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 139 215,19	0,00	0,00	0,00

Odotettavissa olevat luottotappiot

Tilikauden alussa	23 860,82	0,00	0,00	0,00
Tilikauden muutos	-6 512,04	0,00	0,00	0,00
Tilikauden lopussa	17 348,78	0,00	0,00	0,00

Saamisia ja sijoituksia koskevat pääasialliset ehdot:

Annettujen takausten ja asetettujen vakuuksien pääasiallinen sisältö:

Tässä esitetään tiedot kirjanpitovelvollisen ja sen lähipiirin välillä tehdyistä liiketoimista, jos niitä ei ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Tähän kuvaus liiketoimista, liiketoimen arvo, lähipiirisuhteen luonne ja muut välttämättömät tiedot taloudellisen aseman arvioimisen kannalta.

Tavanomaisin ehdoin toteutuneista lähipiiriliiketoimista tulee ilmoittaa liitetietona niiden osapuolet ja rahamäärät, jos ne ovat tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ**5.1 Konsernitilinpäätökseen yhdistelemättä jätetyt pienet tytär- ja osakkuusyhtiöt**

Tytäryhtiöt	Kirjanpitoarvot	Oma pääoma **)	Tilikauden tulos	Kpl
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	1 646 570,00	1 755 669,22	0,00	4

Osakkuus- ja omistusyhteyseriytykset	Kirjanpitoarvot	Oma pääoma **)	Tilikauden tulos	Kpl
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	232 371,00	0,00	0,00	1

5.2 Omistukset muissa yrityksissä

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Omistusosuus, %	Oma pääoma**	Tilikauden tulos*
Sp-Henkivakuutus Oy, Espoo	2,42	42 575 190,21	-1 171 722,17
Nooa Säästöpankki Oy, Helsinki	2,06	57 244 060,51	926 672,36
SP-Rahastoyhtiö Oy, Helsinki	2,57	10 079 907,71	778 323,85
Säästöpankkien Holding, Helsinki	2,27	1 610 448,71	52 165,32
SP-Koti Oy, Espoo	2,92	-153 599,55	-85 879,79
Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oy, Espoo	3,00	53 101 342,27	3 633 375,31
Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj	2,93	88 184 309,77	2 166 590,09
Yhteensä		252 641 659,63	6 299 524,97

*) Tilikauden 2018 oma pääoma ja voitto

***) Oma pääoma sisältää tilinpäätössiirtojen kertymän laskennallisella verovelalla vähennettynä. Yhdistelyperiaatteet on esitetty osana tilinpäätösperiaatteita.

MUUT LIITETIEDOT

6.1 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoiminta

Pankissa ei hoideta ns. täyden palvelun omaisuudenhoitoa.

6.2 Tilintarkastajan palkkiot

	2019	2018
Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin:		
Tilintarkastus	20 646,00	9 620,00
Tilintarkastuslain 1§:n 1 mom. 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	2 232,00	6 327,72
Veroneuvonta	0,00	0,00
Muut palvelut	578,86	387,29
Yhteensä	23 456,86	16 335,01

6.3 Pitkäaikaissästä- minen

	2019		2018	
	Eur	Lkm	Eur	Lkm
Säästövarat yhteensä	37 298,40	9	29 045,68	9
Talletukset yhteensä	26 729,75	9	22 387,58	9
PS-tilit	20 681,83	7	16 375,73	7
PS-talletukset	6 047,92	2	6 011,85	2
Asiakasvarat yhteensä	10 568,65		6 658,10	
Osakkeet	10 568,65		6 658,10	

6.4 Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Kirjanpitokirjat

	Säilytystapa
Pääkirja/päiväkirja	Elektroninen arkisto
Tasekirja	Sidottu kirja
Tositteet	Paperituloste

Reskontrat

Asiakasreskontrat (koneelliset)	Elektroninen arkisto
Salkkukirjanpito	Elektroninen arkisto
Ostoreskontra (Opus Capita)	Elektroninen arkisto
Kassapäiväkirja	Atk-tuloste
Kassaraportit	Atk-tuloste
Palkkakirjanpito	Elektroninen arkisto
Käyttöomaisuusreskontra	Elektroninen arkisto
Johdannaisten reskontra	Excel-tiedosto

Vuokrasaamiset	Elektroninen arkisto
Notariaattitoimeksiannot	Elektroninen arkisto

Tositelajit

16	Jaksotustositteet
20	Ostolaskut
25	Ostolaskujen suoritukset
60	Sisäisen laskennan tositteet
63	Voitonjako
70	Muistiotositteet
71	Pääkirjakirjaukset
72	Automaattiviennit, kirjanpito
75	Palkkaviennit, maksetut palkat
80	Jaksotustositteet, purettavat viennit
83	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, lomapalkat
84	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, sivukulut pl. sosiaaliturvamaksut
85	Poistot
88	Jaksotustositteet pysyvät viennit
99	Tuloksen kirjaus

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Kauhavalla 30. päivänä tammikuuta 2020

Avain Säästöpankin hallitus

Raimo Ahokas

Jukka Peltola

Marja Kivioja

Virpi Syväjärvi

Erkki Laide

Markku Tynismaa

Annamari Malm
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kauhavalla 7. päivänä helmikuuta 2020

Kristian Berg, KHT